

K 2358
3

ЖАЛОВАННАЯ ГРАМОТА
РОССИЙСКОМУ ДВОРЯНСТВУ

311. 91

напечатана
по Высочайшему повелѣнію.

ნაბეჭდი ღრამატა აზნაუროთაღმი

რუსეთისათა

დაბეჭდა

უმაღლესითა ბრძანებითა

ВЪ САНКТ-ПЕТЕРБУРГѢ
ВЪ ИМПЕРАТОРСКОЙ Типографіи
1811 года.

სანკტეტერბურღს
დაბეჭდა ტოროსა სტანბასა შინა
წელსა რჳდა.

28534/133

О г л а в л е н і е.

А.

О лич~~ных~~ыхъ преимуществахъ дворянъ.

1. Ч~~то~~сть благородное дворянское достоинство.
2. Благородное дворянское достоинство наследственно есть.
3. Дворянинъ соображенъ дворянское достоинство женъ своей.
4. Дворянинъ соображенъ дворянское достоинство дѣтями^{ми} своимъ наследственно.
5. Какъ теряется дворянское достоинство.
6. Преступления разрушающія дворянское достоинство.
7. О дворянѣ выведенной замужъ за не дворянина.
8. Безъ суда благородно не лишаютъ дворянства.
9. Чести.
10. Жизни.
11. Имѣнтя.
12. Благородные судятся дворянскимъ судомъ.
13. Дворянина не лишаютъ дворянства, или чести, или жизни безъ Сената и конфирмаціи ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА.

პ ი ნ ა ქ ს ი

ა.

პირთა აზნაურად წარჩინებულთა ავს.

1. რამე არს კეთილ-შობილთა აზნაურთა ღირსება.
2. კეთილ-შობილთა აზნაურთა ღირსება სამკვდრო არს.
3. კეთილ-შობილთა წიარ-ჭედად აზნაურებთსა ღირსებასა უნა.
გოდთა თვსთა.
4. აზნაური გარდასტყმს აზნაურებთსა ღირსებასა ბეთ თვსაადმი
სამკვდრებოდ.
5. ვათარ წარწესწმდებს აზნაურთა ღირსებად.
6. გარდახდომად დამარტყვითი აზნაურთა ღირსებისა.
7. აზნაურთა ქარისათვს, რომელიცა უეხათავს არა აზნაურსა.
8. თვნივს სამართლიანსა ნუ მიუღებენ კეთილ-შობილთა აზნაურებასა.
9. შატავსა.
10. საგოდებოქსა.
11. ქონებთა.
12. კეთილ-შობილთა განსჯებთან აზნაურთა განსჯითა.
13. აზნაურსა ნუ მიუღებენ აზნაურებასა, ანუ შატავსა, ანუ სიგოდებოქსა,
თვნივს სენათსა და კონფირმაციასა **ჩემკრატვორების**
დიდებულთებისა.

14. О уничтоженіи преступлений, кои десять лѣтъ остались безъ производства.
15. Благородные изъемяются отъ тѣлеснаго наказанія.
16. Какъ поступать съ дворянами въ нижнихъ чинахъ войскъ служащими.
17. Подтверженіе дворянской вольности и свободы.
18. Подтверженіе дозволенія продолжать службу, или просить увольненія отъ оной.
19. Подтверженіе дозволенія вступать въ службы союзныхъ державъ и ѣздить въ чужіе края.
20. О позывѣ дворянства.
21. Право благороднаго писанья помѣщикомъ и вотчинникомъ своихъ помѣстій и вотчинъ.
22. Право перваго приобретателя.
23. Наслѣдственное имѣніе да не конфискуется за преступленіе.
24. Запрещенія о самовольномъ или насильномъ отнятіи, или раззореніи имѣнія благороднаго.
25. О разбирани дѣлъ благородныхъ въ судебныхъ мѣстахъ.
26. Подтверженіе права покупать деревни.
27. Подтверженіе права оптомъ продавать деревенское производство.

14. დაუქნებისა თვის უცხოელებისა, რომელიცა ათქუო დაუთა სამართლით
დაუქუქუაღ.
15. კეთილ-შობილი თავისუფალი არს სხეულით დასუსტად.
16. ვთარ ვერ არს აწნაურთადმი მოქუევად, რომელიცა მდაბლითა
ხარახათა იწსახურებან მკერობასა უნა.
17. დამტკიცება აწნაურთ თავის უფლებასა.
18. დამტკიცება ნების მიცემისა, სამსახურისა უნა ყოფნისა ანუ თხოვ-
ნისა მისგან განთავის-უფლებასა.
19. დამტკიცება ნების მიცემისა უკლუად რუტნ-თანა დატუბულითა მეწო-
ბულითა მსახურებასა უნა, და წარსლუა უცხოთა ჭუტყანათა შინა.
20. მოწოდებისა თვის აწნაურთასა.
21. წია მიცემული კეთილ-შობილითა თვის, რათა დაუქნენ მებატონედ
და სოფლის ჰატრონად, თვისის ადგილისა და სოფლისა.
22. სამართალი ჰირველიდ მოწინისა თვის.
23. სამკვდრო მამულია ნუ აღუქრებაჲ უცხოელებისა თვის.
24. დაუქნება თავის თავად ანუ ძალად წართმევასა ანუ აოხრებისათვის
მამულისა კეთილ-შობილითასა.
25. განრჩევას თვის კეთილშობილითა საქმისა სასამართლოთა ადგილითა შინა.
26. დამტკიცება სამართლისა, რათა იფედონ სოფელია.
27. დამტკიცება სამართლისა, რათა ერთანად განჭედონ სოფლის
გამოსავალი.

28. Благородные имѣютъ фабрики и заводы по деревнямъ.
29. Благороднымъ дозволяется заводити свѣсечки.
30. Благородные имѣютъ дома по городамъ.
31. О городскомъ правѣ.
32. Благородные могутъ оптомъ продавать, что у кого родится, и имѣютъ фабрики, рукодѣлія и всякіе заводы.
33. Подтвержденіе права на всѣ сокровенныя въ недрахъ земли минералы, произрашенія и воды.
34. Подтвержденіе права на лѣса, растущіе въ дворянскихъ дачахъ, для свободнаго ихъ употребленія.
35. Домъ помѣщичей свободенъ отъ постоя.
36. Благородный изъемлется отъ личныхъ податей.

Б.

О собираніи дворянъ, устанавленіи общества дворянскаго въ губерніи и о выгодахъ дворянскаго общества.

37. О дозволеніи собираться дворянамъ и о составленіи дворянскаго общества въ губерніи.

VII

29. კეთილ-შობილთა აქუსთ ქარხანა, და ესე ვითარნი სოფლებსა შინა.
30. კეთილ-შობილთა აქუსთ ნება, რათა გააკეთონ ყოსაბრა.
31. კეთილ-შობილთა აქუსთ სახლი ქალაქთა შინა.
32. ქალაქის სამართლისა თვის.
33. კეთილ-შობილთა შეუძლიათ ერთად განსჯილთა, რამეთუ ვის გამოაქს-
დის, და აქუსთ ჟამბრაცნა გუთუთარობასანა და ეოველინი ქარხანანა.
34. დამტკიცება სამართლისა ეოველისა და ჟარულისა მიწისა შინა, მად-
ნის ბოხმარებისა, გამოასჯელისა და წყლისა.
35. დამტკიცება სამართლისა ცქესა ველა, რომელითა არს აინაურთა
ადგილისა შინა, და თავსეულად მოხმარებისა თვის მისისა.
36. სახლი სოფლის მებაღონისა განთავსეულთა არს მდგომარისა გან.
37. კეთილ-შობილნი არიან განიარსებულ თვთ, ხარკის მიცემისა გან.

ბ.

- შეკრებულთა თვის კეთილ-შობილთა, შესადრკენელად
აინაურთ საფოგადლობისა გუბერნიასა შინა, და სასჯებ-
ლობისა თვის აინაურთ საფოგადლობისა.
37. ნებას მიცემა აინაურთ შეკრებისა თვის გუბერნიასა შინა და შეკრ-
ებისა თვის საფოგადლობისა.

38. О собраніи дворянства въ губерніи всякіе три года.
39. О выборѣ губернскаго Предводителя дворянства въ губерніи.
40. Уѣздный Предводитель выбирается дворянствомъ.
41. Верхняго Земскаго суда и Совѣснаго суда дворянскіе Засѣдатели выбираются дворянствомъ.
42. О выборѣ дворянствомъ Засѣдателей въ суды изъ дворянъ на мѣстѣ живущихъ.
43. Уѣзднои судья и Земской исправникъ избираются дворянствомъ.
44. Засѣдатели Уѣзднаго суда и дворянскіе Засѣдатели нижняго Земскаго суда избираются дворянствомъ, и проч.
45. О дозволеніи представить къ баллотированію кандидатовъ.
46. Собранію дворянскому какъ поступать со предложеніями.
47. О предспавленіи общественныхъ нуждъ и пользъ.
48. Подтвержденіе дозволенія дѣлать представленія и жалобы чрезъ дворянскихъ депутатовъ.
49. Запрещеніе о дѣланіи положеній въ противность законамъ, и требованій въ нарушеніи узаконеній.

38. შეკრებისა თუ აწმურთასა კუბურნიათ შინა ყოველსა სამსა წყლო-
წარსა ერთგვის.
39. გამოარჩევსათუ კუბურნიის მარშალისა კეთილ-შობილთაგან კუ-
ბურნიასა შინა.
40. უყვლის წინა მძლავრი გამოარჩევს აწმურთაგან.
41. ვეძრასა ვეძისვისა სასამართლოდასა, და სინდისისა სასამართლო-
დასა აწმურთა ვინუძლო მეწახეი, გამოარჩეოდენ აწმურთაგან.
42. გამოარჩევსათუ აწმურთა, თანა მეწახელ სასამართლოსა შინა
მეწახეობებთაგან.
43. უყვლის მოსამართლო და კარგან ისპრავეივი გამოარჩეოდეს აწმ-
ურთაგან.
44. თანა მეწახე უყვლის სულისა, და აწმურთ თანამეწახე ნიჭის ვეძისვის
სასამართლოსა შინა, გამოარჩეოდენ აწმურთაგან, და სხუანი.
45. ნების მიცემისა თუ წარდგინებად კანდიდატთა შინსა კურჯის ურის
აღჩრევსასა.
46. შეკრებულთასა აწმურთას ვითარშეკავეს მოქვეყნად წინადადებადნი.
47. წარდგინებისა თუ საზოგადოდასა სჭაროებისა და სარეგულობისა.
48. დამტკიცება ნების მიცემისა, რათა ჰყონ წარდგინება და სარეგუ-
ლოთა აწმურთ ღეჭუტატისათა.
49. დაქვრების დადებულობა წინა აღმდეგ მსჯულისა, და თხოვა დაწმურ-
ვისათუ მსჯულ-ღებულობისა.

Ж

50. О домѣ для собранія дворянства въ Губернскомъ городѣ.
51. Дворянство имѣетъ архиву.
52. Дворянство имѣетъ печать.
53. Дворянство имѣетъ Секретаря.
54. Дворянство имѣетъ особую казну.
55. Личное преступленіе дворянина не взыскивать на дворянствѣ вообще.
56. Дворянство въ судѣ защищается стряпчимъ.
57. Дворянство не брать подѣ стражу.
58. Какія дѣла принадлежатъ до верхняго Земскаго суда.
59. Учреждается дворянская Опекѣ.
60. О присутствующихъ въ дворянской опекѣ.
61. Дворянской Опекѣ поручается попеченіе о вдовахъ и сиротахъ и имѣніи и дѣлахъ ихъ.
62. Не выбирать дворянина имѣющаго ниже ста рублей доходу съ деревень и моложе двадцати пяти лѣтъ.
63. Дворянинъ безпомѣстной голоса не имѣетъ.
64. Не служащіе и не дослужившіеся до Оберъ-офицерскаго чина въ собраніи дворянства ни сидѣть, ни голоса имѣть, ни выборы быть не могутъ.

50. სახლისა თუს შესაჯრებლოდ აინაურთა, გუბერნიის ქალაქსა შინა.
51. აინაურთა აქუნდესთ არხაუა (ესე იგი წინების სადაუა.)
52. აინაურთა აქუნდესთ ბეჭედი.
53. აინაურთა ჭუუანდესთ სეკრეფარი.
54. აინაურთა აქუნდესთ საკუთარი ხაინა.
55. შინაჲ შეყოლება (ესე იგი ერთისა აინაურისა შეყოლება) არა
გარდახდეს საზოგადოებასა აინაურთასა.
56. აინაური სასამართლოსა შინა ლაიფარვის სტრაფრთაგან.
57. აინაურთა ნუ შეიბვირებენ ვარაულოთა ქუტსუ.
58. ვთარნი საქმენი მადრებთან ვერხნის ყემსვის სასამართლოსა.
59. განწესების აინაურთა რაჲა.
60. ბენახეთა თუს აინაურთა რაჲასა შინა.
61. აინაურთა რაჲასა ერწმუნების მრუნსტრობა ქურაეთა და რბოლო-
თა ქონებისა და საქმისა მათისა თუს.
62. ნუ დამოირივერ აინაურსა, რომელსა აქუს შემოსავალი ათს თუ-
მანყე ნაკლები სოფელთაგან თუსთა, და ნურცა ნაკლებსა
ჭასაკათ რცადა ხუთისა წლისასა.
63. უმამულო აინაურსა არა აქუს გმაჲ.
64. რამელსაჲ არა ენახუროს და სამსახურსა შინა რბერ აფრანის სა-
ხელო არ ეშოვნოს, აინაურთ შეკრებულებასა შინა არა დას
დადეს არცა გმაჲ ქონჭეს და არცა გამოირირონ.

Х II

65. О исключеніи за явной пороку изъ собранія дворянства.
66. Въ каждой губерніи составить родословную дворянскую книгу.
67. О выборѣ съ уѣзда депутата для составленія дворянской родословной книги.
68. Въ родословную книгу внести имена дворянъ, имѣннѣ въ той Губерніи владѣющихъ.
69. Кто не внесетъ въ дворянскую родословную книгу, тотъ не принадлежитъ до общества дворянскаго той губерніи.
70. о правѣ присутствовать при собраніи дворянства.
71. О жалованной грамотѣ.

В.

Наставленіе для сочиненія и продолженія дворянской родословной книги въ намѣстничествѣ.

72. О сочиненіи дворянскаго списка уѣзднымъ Предводителемъ.
73. Форма списка дворянскаго рода.
74. Уѣздный Предводитель списокъ доставитъ губернскому Предводителю.

65. მოსპობისათვის განცხადებულის ნაწინადაგი, აწინაურთ შეკრებულ-
ლობისაგან.
66. უოველთა გუბერნიათა შინა შედრჯინონ აწინაურთა გუბარ-შთამო-
ბითთ წიგნი.
67. გამოარჩევსა თჳს უეზილამ ეპიტატისა შეადრჯენელად აწინაურთ
შთამომავლობითისა წიგნისა.
68. გუბარ-შთამობითისა წიგნისა შინა შედრჯინონ სახეღონი აწინაურთა
მასკე გუბერნიასა შინა მამულისა მკონებელთანი.
69. რომელიაჲ არა არს შეტანილო აწინაურთა შთამომავლობისა წიგნისა
შინა, იგი არა არს იმ გუბერნიის აწინაურთ საზოგადოობისა.
70. სამართლისა თჳს მენახეობისა აწინაურთ შეკრებულებასა შინა.
71. წყალობის წიგნისა გინა გრამატისა თჳს.

ბ.

- მცნება ღათხზვისა თჳს ჯა განცრძობისა თჳს აწინაურთ
შთამომავლობითისა წიგნისა ნამესტნირესტკვათა შინა.
72. შეახზვისა თჳს აწინაურთა აღწერისა, უეზლთა წინამძღუართაგან.
73. სახე აღწერისა აწინაურთა გუბარისა.
74. უეზლის წინამძღუარი მიუტანს აღწერასა გუბერნიის წინამძღუარისა.

XIV

75. Губернской Предводитель съ депутатами составить имѣшъ
родословную книгу.

76. О шести частяхъ родословной книги.

77. Дѣйствительное дворянство.

Толкованіе.

Изъясненіе.

78. Военное дворянство.

Толкованіе.

Именной указъ 1721 года Генваря 16.

89. Осмиклассное дворянство.

Толкованіе.

Табель о рангахъ 1722 года Генваря 24 дня пунктъ 11.

80. Иностранные роды.

Толкованіе.

81. Тышулами ошличные роды.

Толкованіе.

82. Древнее дворянство.

Толкованіе.

75. გუბერნიის წინამძღუარი ლეჟუტატიონით შეადრკენს გუბარ-შთამოკებითსა წიგნსა.
76. ქუეს ნაწილთა გუბარ-შთამოკებითთა წიგნთა თვის.
77. ნამდვლნი აინაურებანი.
განმარტება.
განცხადება.
78. სანგელო აინაურება.
განმარტება.
საკუთარი უქაჲი 1721 წელსა იანვრის 16.
79. მერყუტ ხარისხისა აინაურება.
განმარტება.
ცაბლოცა სახელოთა თვის 1722 წელსა. იანვარს 24. დღესა. 11.
ჰუნკეტსა.
80. უცხო მხრისა გუბარნი.
განმარტება.
81. ციტულოთა აღმარტებულნი გუბარნი.
განმარტება.
82. უბუტლოესნი აინაურებანი.
განმარტება.

XVI

83. **Запрещеніе о внесеніи въ родословную книгу рода безъ доказательства дворянскаго происхожденія.**
84. **Всякой родъ представитъ доказательства или въ подлинникъ или засвидѣтельствованною копіею.**
85. **О разсмотрѣніи доказательствъ, о единогласіи, или когда двѣ трети голосовъ за, или противу доказательства, и о грамотѣ, что родъ внесенъ въ родословную книгу.**
76. **О внесеніи денегъ въ дворянскую казну при записаніи рода въ родословную книгу.**
87. **Въ случаѣ неудовольствія просить въ Герольдіи.**
88. **О прочтеніи родословной книги собранію дворянскому.**
89. **Родословную книгу хранить въ архивѣ собранія дворянствъ, одну копію въ архивѣ губернскаго Правленія, а другую копію въ Герольдіи.**
90. **О продолженіи родословной книги.**

83. დაქრება შეტანისა თჳს გუარ-შთამოკებითსა წიგნსა შინა გუარსა,
 თჳნიერ მტკიცედ დამტკიცებისა ანაჲურთ დორსებისა.
84. ყოველი გუარი წარადგენს მტკიცედ დამტკიცებასა, ანუ ნამდვილსა
 ანუ დამოწმებულსა ჰარსა.
85. გასინჯვისა თჳს მტკიცედ დამტკიცებისა ერთ გმარებისასა, ანუ ოდეს
 მეორ-ნესამედსა გმასა ყელა, ანუ წინა აღმდეკსა მტკიცედ დამტკიცე-
 ბისასა და წყალობის წიგნისასა, თუ ვითარ შეტანილო არს გუარო
 გუარ-შთამოკებითსა წიგნსა შინა.
86. თეთრას შეტანისა თჳს ანაჲურთა ხაზინასა შინა, ყამსა გუარის და-
 წყრისასა გუარ-შთამოკებითსა წიგნსა შინა.
87. ყამსა არა ვმაყოფილებისასა შექსნიჯლონ ღეროლოდიასა. †
88. წარკითხვისა თჳს გუარ-შთამოკებითსა წიგნისა წინაშე ანაჲურთ
 შეკრებულებისა.
89. გუარ-შთამოკებისა წიგნი შეინახებოდეჲს არხივასა შინა ანაჲურთ
 შეკრებულებისასა, ერთი ჰარი გუბერნიას მმართველობისა არხი-
 ვასა შინა, და მეორე ჰარი ღეროლოდიასა შინა.
90. ცანგრობისა თჳს გუარ შთამოკებითსა წიგნსა.

Доказательства благородства.

91. О доказательствах благородства.
92. Неопровергаемые доказательства благородства.
  - 1.) Дипломы.
  - 2.) Гербы.
  - 3.) Патенты на чины, къ коимъ дворянство соединено.
  - 4.) Российскіе Кавалерскіе ордены.
  - 5.) Жалованныя или похвальныя грамоты.
  - 6.) Указы на земли и деревни.
  - 7.) По дворянской службѣ помѣстья.
  - 8.) Указы и грамоты на вотчины.
  - 9.) Указы и грамоты на вотчины и деревни, хотя бы выбыли изъ рода.
  - 10.) Указы, наказы и грамоты данныя дворянину.
  - 11.) Дворянская служба предковъ.
  - 12.) Благородная жизнь, состояніе и служба отца и дѣда.
  - 13.) Купчія, закладныя и проч.
  - 14.) Опецѣ и дѣдѣ владѣли деревнями.

ფ.

ცხად აღმტკიცება კეთილ-შობილებისა.

91. კეთილ-შობილების აღმტკიცებისა თვს.
92. უყოფიებელა მტკიცედ აღმტკიცება კეთილ-შობილებისა.
- 1.) ღვილონი გინა წყალობის წიგნი.
  - 2.) ღერბა, გინა ბეჭედი.
  - 3.) ჰატენჯა სახელოასა ველა, რამღიასადნი აწნაუბობა შეერთებულარს.
  - 4.) რასსიისა ვაკალორისა ორღენი.
  - 5.) წყალობისა, ანუ ქებასა წიგნი.
  - 6.) უკაზი მწასა, ანუ სოფელსა ველა.
  - 7.) აწნაუბობისა მსახურებასა ველა მამული.
  - 8.) უკაზნი და გრამატანი მამულისა თვს.
  - 9.) უკაზნი და გრამატანი მამულისა და სოფლისა თვს, გინათუ განსუ-
ღლომცა იტუნენ ღვილისაგან.
  - 10.) უკაზნი, ნაკაზნი და გრამატანი მამულებიანი აწნაუბობას თვს.
  - 11.) აწნაუბობისა მსახურება წინაპარასა.
  - 12.) აწნაუბობისა თხოვრება, მღვდელმართება და მსახურება მამასა და პა-
პასა.
  - 13.) ნასუფლობა, გინაობს წიგნი, და მსუქანა.
  - 14.) მამისა და პაპის მფლობელობა სოფელსა.

15.) Покоління и наследственныя.

Указы съ доказательствами.

Указы приложенные къ родословной книгѣ.

16.) При употребленіи вреднаго Государству мѣстничества, какіе дворянскіе роды и старинныя службы повелѣно вписать въ родословную книгу.

17.) Какъ поступать съ тѣми родами, кои причтутся къ родословнымъ людямъ.

18.) Резолюція 1721 года Ноября 19 числа на докладъ опъ Силюда.

О дворянствѣ архіерейскихъ дѣтяхъ боярскихъ, которые опъ шляхетства, считая опъ дѣда.

19.) Табель о рангахъ 1722 года Генваря 24 дня 15 пунктъ.

Дворянство воинскихъ чинсвъ, кои до Оберъ-офицерства дослужатся.

Толкованіе.

Что есть личное дворянство.

Примѣчаніе.

Личное дворянство не вносить въ родословную книгу.

Постановленіе.

- 15.) შთამომავლობითი და მემკვიდრეობითი.
 უკანონო მემკვიდრეობითობა.
 უკანონო უკანონო-შთამომავლობის წიგნისა თანა დადგენილი.
- 16.) უმისა აღმოსავლეთისა საგლეხმწიფოსა მანუბელითა მოადგილეობა.
 თანა, ვითარნი უკანონო ანაგრაფი და ბუღალნი მსახურებანი ზრდა-
 ნებელი არიან შთაწირად უკანონო-შთამომავლობისა წიგნისა შინა.
- 17.) ვითარ მოქმედენ უკანონო მათ, რომელნიცა შეარაგებენ უკანონო-
 ბიძის ურად.
- 18.) რეგულაციითა (ესე იგი გარდაწვევა) 1721 - წელსა, ნოემბრის 19
 რიცხუსა, სანოდის მოხსენებლასა ვედა.
 ანაგრაფისა თვის შევიდითა არაგრაფითა და შემდგომთა მათ, რომელნიცა
 ანაგრაფი შევიდოდ აღიარებულან ჰაჰაგან.
- 19.) ცაბლითა სახელობითა თვის 1722 წელს იანვრის 24 დღესა: 15 მუ-
 ხლსა შინა.
 ანაგრაფისა სამხედროთა ხარასხიანი, რომელნიცა ობერ-ოფიცერო
 ბადმდე ამსახურებდნ.
 განმარტება.
 რამე არს ჰარადი ანაგრაფა.
 ენინმწიფელობა.
 პირდასა ანაგრაფისა ნუ შეიტანენ უკანონო-შთამომავლობისა წიგნისა შინა.
 დაწესება.

XXII

20.) О личномъ дворянствѣ.

21.) Имянной указъ 1794 года Генваря 31 числа.

Секретаремъ быть изъ шляхетства, подъяческаго же чина за знатныя заслуги производить въ Секретари и дать шляхетство противу Прапорщика.

Толкованіе.

Табель о рангахъ 1722 года Генваря 24 дня, копецъ 15 пункта.

Имянной указъ 1724 года Генваря 31 числа.

Какъ потомкамъ личного дворянства получать действительное дворянство.

22.) Табель о рангахъ 1722 года Генваря 24 дня, копецъ 16 пункта.

Какъ чужезраннымъ доказать свое дворянство.

20.) პიანდისა აწნაურებისა თუს.

21.) ეკონწაფისაგან ეკონ-მოწერილი უკაფი 1794 წელსა იანვრის 31 რიცხისა.

სეკრეტარად იქმნებოდნენ შტახეცთაგანნი (ესე იგი აწნაურთაგანნი) ხოლო ფადიანასა სახელოთაგან რინებულისა მსახურებისა თუს აღიუფანონ სეკრეტარად, და მისერენ აწნაურობად პიანდისა პრპორშივისა.

განმარტება.

ცაბლიცა საეკონთა თუს 1792 წელსა იანვარს 24 დღეს დასასრულსა 15 მუხლისასა, თუთ ეკონწაფისა ეკონმოწერილი უკაფი 1794 წელსა იანვარს 13 რიცხისა.

თუ ვათარ შთამომავლთა მაილონ, პირველ პირთა აწნაურთაგან ნამდვილი აწნაურობად.

22.) ცაბლიცა სახელოთა თუს 1792 წელსა, იანვარს 24 დასასრულსა

16 პუნქტისასა.

ვითარ აღმადანინონ უფხო მხრის კაცთა აწნაურება თვისა.

БОЖИЕЮ ПОСПѢШЕСТВУЮЩЕЮ МИЛОСТІЮ

МЫ ЕКАТЕРИНА ВТОРАЯ,

Императрица и Самодержица Всероссийская

Московская, Кіевская, Владимирская, Новгородская, Царица Казанская, Царица Асшраханская, Царица Сибирская, Царица Херсониса - Таврическаго, Государыня Псковская и Великая Княгиня Смоленская; Княгиня Эспляндская, Лифляндская, Корельская, Тверская, Югорская, Пермская, Вятская, Болгарская, и иныхъ; Государыня и Великая Княгиня Нова - города Низовскія земли, Черниговская, Рязанская, Полоцкая, Росшовская, Ярославская, Бѣлозерская, Удорская, Обдорская, Кондѣйская, Вишепская, Мениславская, и вся Сѣверныя страны Повелительница, и Государыня Шверскія земли, Карталини-

ღმრის მონაწილადუბითითა წყალობითა,

ჩვენ ეკატერინა მეორე იმპერატრიცა

და თუა იმპერატრიცა ყოველისა რუსეთისა,

მოსკოვისა, კიევისა, ვლადიმერისა, ნოვოგო-
როდისა, დედოფალი ყაზანისა, დედოფალი ას-
ტრასანისა, დედოფალი სიბირისა, დედოფალი
სერსონისა და ტავრიისა, კელოწითა პსკოვისა
და დიდი მთავრინა სმოლენისა, მთავრინა ეს-
ტლანდისა, ღოივლანდისა, კორეელისა, ტყე-
რისა იფლორისა, პერმისა, ვიატისა, ბოლოღარო-
ისა და სხვათა, კელოწითა და დიდი მთავრინა
ნოვოგოროდის ნიშოვის ქვეყანათა, ჩერნილო-
ვისა, რეზანისა, პოლოცკისა, როსტავისა, ია-
როსლავისა, პელოტოშკისა, უდლორისა, აბდო-
რისა, კონდისა, ვიტეპისა, მსტისლავისა, და

скихъ и Грузинскихъ Царей и Кабардинскія земли, Черкасскихъ и Горскихъ Князей, и иныхъ наследная Государыня и обладательница.

Извѣстно всенародно, что въ семь титулъ НАШЕГО Самодержавства не выщены мнимыя или НАМЪ неподвластныя царства княженія, области, города или земли чуждыя; но паче означаются самыя обширныя НАШИ владѣнія кратчайшими именованиями; ибо многочисленны суть.

Всероссійская Имперія въ свѣтѣ отличается пространствомъ ей принадлежащихъ земель, кои простираются отъ восточныхъ предѣловъ Камчатскихъ до рѣки и за рѣку Двину, падающую подъ Ригю въ Варяжской залиевъ, включая въ свои границы сто шестьдесятъ пять степеней длины. Отъ устья же рѣкъ: Волги, Кубани, Дона и Днѣпра, втекающихъ въ Хвалынское, Азовское и Черное моря, до Ледовитаго Океана простирается на тридцать двѣ степени широты.

ყოველივეს ჩრდილოეთისა კერბოთა მბრძანებელთა,
და ჯელმწიფთა ივერიის ქვეყანათა, ქართლისა
და საქართველოს მეუფეთა და ყაზარდის ქვეყანათა
ჩერქეზთა და მთიანეთთა თაჴადთა და სხვათა
თა მემკვიდრთა ჯელმწიფთა და მულობელთა.

უწყებულთა არს ყოველთა ერთა, რომელ ციციელთა ამას ჩვენსა შინა
ავით სამკურაბელოდასასა არა შემოტანილო არს სხვანი, და ჩვენდა
არა თვის-საყოფლონი სამეფოანი, სამაჴოანი, სამლობელონი, ქალაქნი
ანუ ქვეყანანი უცხოთანი; არამედ უფროს ინიშვანთ თუთ უკრცელესნი
სამკურაბელონი ჩვენნი შემოკლებულითა სახელის ღებითა, რამეჴე
მრავლო რიცხვედ არიან.

ყოველისა რუსეთისა იმჴეონა ქვეყანასა შინა აღმატებულ არს სიკრცითა
ინიღა თვის-საყოფლოთა ქვეყანათათა, რომელითა განზრცოლებიან აღმოსავ-
ლეთის სამკურაბად კამრატვის მდინარეზედ და მდინარესა გაღმა ღებისა, რომ-
ელითა შეერთების რიგას ქვემოდ ვარაჴის უფრესა და იყრობს თვის შო-
რის საზღუარსა ეს სამოცდა ხუთსა ხარისხსა სიგრძესა. ხილოა ჰირთა-
გან მდინარეთა, ვოლოდისა, ყუბანისა, ღონისა და ღერქარასასა, რომ-
ელითა შემდინარებენ ხვლიანცვისა აზოვისა და შავსა ზღუასა შინა, და
ქრულიანს ოკიანემდე განზრცოლებიან სიგანე ოცდა თორმეტს ხარისხამდე.

Таково есть существенное состояніе Россійской Имперіи въ семъ знаменитомъ столѣтіи! въ коемъ истекаетъ и настоящій 1785 годъ. И симъ образомъ въ истинной славъ и величествѣ Имперіи вкушаемъ плоды, и познаемъ слѣдствія дѣйствій НАМЪ подвластнаго, послушнаго, храбраго, неустрашимаго, предприимчиваго и сильнаго Россійскаго народа; когда вѣрою къ Богу вѣрностію къ Престолу онъ управляемъ; когда трудъ и любовь къ Отечеству соединенными силами стремятся преимущественно къ общему благу; и когда въ военномъ и гражданскомъ дѣлѣ примѣромъ предводителей поощрены подчиненные на дѣянія хвалу, честь и славу за собою влекуція.

Начальниковъ и предводителей таковыхъ Россія чрезъ теченіе осьми сотъ лѣтъ ошъ времени своего основанія находила посредѣ своихъ сыновъ, наипаче же во всякое время свойственно было, есть, да помощію Божіею и пребудетъ вѣчно Россійскому дворянству опличаться качествами блистающими къ Начальству. Сіе неопровергаемо доказывается самыми успѣхами доведшими Имперію россійскую до края нынѣшняго ея величества, силы и славы.

ესრული არს არსებითა მდგომარეობა რუსეთის იმპერიასა, და რენებულსა ას-წყობასა ამას შინა, რომელსა შინაგა წარმოებს აწმყოთა წელი, რღჳ; სახითა ამით ჳწმარტსა ღღებასა შინა იმპერიას სიღღისასა ვეკემებთ ნყოფსა და ვაწრობთ შედგომილებასა მოქმედებისასა მულობელობასა **რვენსა** ქვეშე მყოფთა მოარბოთა მამათა, უშიშართა, ვეთლო-გონიერთა და ძლიერთა რუსეთის ერასსა; ოღეს სარწმუნოებითა ღმთისადმი, სარწმუნო ეოფითა ტახტისადმი ესე იმართვის; ოღეს ღვეწლი და სიუვარული მამულისადმი შერბებულთა ძლითა მთასწრაჳთს აღმატებულბითა საროგადრასა ვეთლისადმი; და ოღეს სანხედროსა და სამოქალაქოსა საქმესა შინა, მაკალითა: წინამძღოლისათა განმახვარებულ არიარ ველ ქვეშე მყოფნი მათნი და მოქმედბასა შინა, ქებასა, ჰატკვა და ღღებასა თავსა ველა თვისსა მიმინდველობენ.

მეუფროსენი და წინამძღოლნი ესე ვთარნი, ღღებასა შინა შუღას წყოლობისასა, ჳმადღანვე საუუბულისა თვისისა ჳყოლიეს რუსეთსა მეთა შორის თვისთა, და უფრორე ეოველსა ღროსა შინა თვისებთად თეო, არს, და შეწკნითა ღმთისთა აქმნების უკუნისამდე აწნაურება რუსეთისა აღმატებულად ბრწუნვარე თვისებთა თვისითა მთავრისადმი. ესე ნამღვრთ რვერებულ არს თვით მისწრობითა, რომელი მოსრული არს იმჳინა რუსეთისა ვიდემდე აწნდელითა სიღღისა მისისა, ძალსა და ღღებასა შინა.

Да какъ тому и быть инако? когда знатнѣйшее и благороднѣйшее Россійское дворянство входя въ службы военную, или гражданскую, проходить всѣ степени чиновначалія, и отъ юности своей въ нижнихъ узнаетъ основаніе службы, привыкаетъ къ трудамъ, и сіи нести твердо и терпѣливо; а научась послушанію, тѣмъ самимъ приуготовляется къ вышнему начальству; не бысть бо въ свѣтѣ добрый начальникъ, который во свое время самъ повинованію не привыкъ. Достигаятъ же до вышнихъ степеней тѣ Россійскаго дворянства знаменитые особы, кои отличаются или службою, или храбростію, или вѣрностію, или искусствомъ, или же тѣ, что въ послушаніи терпѣливо пребывая твердостію духа усердно преодолеваютъ трудности и самое время, умножая опытами знаніе и способности свои въ частяхъ званію ихъ подлежащихъ. Обычае Россія извѣстари видѣть службы вѣрность, усердіе и труды всякаго рода отъ Престола предковъ НАШИХЪ во всякое время изобильно награждаемая, почестями украшаемая и отличными предпочитаемая. Сему свидѣтельства подлинныя находятся въ древнѣйшихъ поколѣніяхъ родовъ НАШЕГО вѣрнoлюбиваго подданнаго Россійскаго дворянства, которое ежечасно бывъ готово подвизатися за Вѣру и Отечество, и несли всякое бремя важнѣйшаго Имперіи и Монарху служенія, потомъ, кро-

და ვითარ იქმნეს მისღა სხეებრ? ოღეს ურინტულოესნი და უჯუალო
 შობილიესნი რუსეთისა აზნაურნი, შეღანრა სამსახურსა შინა სამხედრო
 სა და სამოქალაქოსა, განვლიან ყოველთა ხარისხთა ხარისხთ წყებისასა,
 და საუბრადგანვე თვასასა მდაბალსა შინა სტანობენ სამსახურისა საუუ-
 ძველსა, ერევან შრომასა და იტვირთებენ მას მტვიცედ და მოამბინებთა;
 ხოლო მსწავლულონი საქმისა და მოარჩილებსანი, თვით მითვის განემზად-
 ბიან უმაღლესასა მთავრობისადმი მსახურებად; ნუ იყო სმცა ქვეყა-
 ნასა ზედა კეთილი მეუფროსე, რომელმანცა ყოველსა
 ღროსა შინა თვით იმორჩილოს და არა დაეგვიოს მას.
 მიაწვევენ უმაღლესს ხარისხად რუსეთს აზნაურნი იგი ურინტულოესნი გვანნი,
 რომელნიცა აღმატებნიან, ანუ სამსახურითა, ანუ სიმამკითა, ანუ სარწმუ-
 ნო-ყოფითა, ანუ გამოცდილებითა, და ანუ იგინი, რომელნიცა სმენსა და
 მოარჩილებსა შინა მოამბინებთ ჭკებენ, და სიტკიცითა სულისათა ერთეუ-
 ლობით სძლივენ სიძნელესა საქმისასა, და თვით ღროსა მასვე განამრავ-
 ლებენ ცოდნასა განოცდილებითა და სახმარ ყოფისა თავისასა
 ნაწილთა მათ შინა ცოდნისათა, რომელი წინამდებარე მათდა არს.
 ხოლო რუსეთა შეჩვეულ იქმნა ძველადგანვე ხილვად სარწმუნოდ მსა-
 ხურებისა, ერთეულობისა და ღვაწლისა ყოველასა გვარისასა; სადა ტა-
 ხტასაგან წინაპართა **ჩვენთასა**, ყოველსა ღროსა შინა საქებით სას-
 უფედო ნიჭებელ არიან, ხოლო პატრონებით განშვენიებელ და აღმატე-
 ბულობითა წინადვე პატრივარულ. საწმინებულად ამისა ნამდვილი იმყო-

влю и жизнью приобрѣтало помѣстья, съ оныхъ имѣло свое содержаніе, а умножая заслуги получало въ награжденіе отъ Самодержавной власти помѣстья въ вѣчины себѣ потомственно.

Службою прибрѣтенное и за вящую службу въ награду полученное имѣніе долженствовало, какъ и свойственно еснѣ, наипаче обращаться въ тѣхъ поколѣняхъ НАШЕГО дворянства, кои отъ начала основанія Россіи до дней сихъ оказали могутъ превозходнымъ чиномъ похвальныхъ своихъ предковъ, мужей разумныхъ, искусныхъ, храбрыхъ, въ трудахъ неутомленныхъ, съ непоколебимымъ усердіемъ рашоборствовавшихъ многообразно и въ случаяхъ различныхъ противу внутреннихъ и внѣшнихъ враговъ Вѣры, Монарха и Отечества. Но се ли едино въ прибрѣтенномъ имѣніи есть доказательство древности родовъ ихъ службы, и за оныя награждены? Похвальныя грамоты жалованы были прежде, послѣ и при недвижимомъ имѣніи. Они суть наивѣдше утвержденныя

ფებიან უბკეოქსათ შათამაველობათა და ვკართა შორის **ჩვენთა** სარწმუნო
ნოდ საყვარელთა ყმათა რუსეთის აწნაუროთასა, რომელითა იყენენ უო
ვეოსა ყმასა მისა, ლუაწებად სარწმუნოებისა და მამულისადაში, ჭკორო
ვად უოველისა ტვირთისა, რომელი იყო უსამხარეს იმპერიისა, მამუ
ლისა, და ერთ მთავრის მსახურებისა, და ვკრთევი სისხლითა და სიცოც
ხლის დაღებთა მათთა მოუციესა მათ ადგილი, რომელსა შინა ქო
ნიესთ მათ ხარკნი თვისნი, და განწარელებითა სამსახურისათა მიუღიესთ
ჯილდად თუა-მკარბელოსაგან ყმანი დამამულონი სამკვიდრებელად და
სამშვილოს შვილოდ.

მსახურებითა შეძინებულნი, და უდიდესა სამსახურსა ვკაა ჯილ
დად მიღებულნი საცხოვრებელნი, სათანადო იყო ვითარცა თვისებოცა
არს ქონებად შთამომავლობასა მას შინა აწნაუროთა **ჩვენთასა**,
რომელითადა დასაწეისიდამ რუსეთის საფუძვლისა დღონდლოდმე დღემე
ჩვენებად ძალუქსთა აღმატებულათა რიცხვითა ქქებისა ღირსნი წინაპრნი
თვისნი კაცნი გონაიწინი, გამოცდილნი, მამაცნი, ღვაწლოთა შინა არა
მოუძღოურებულნი, შეჯურეველითა ერთგულებითა მრავალ სახედ მხნედ
მბრძოლნი, მიმოხვევასა შინა სხვა და სხვასა წინაღმდეგ შინაგანთა და
გარეგანთა მტერთა სარწმუნოებისა და მამულისათა; გარნა ესე არ
საა მხოლოდ შეძინებულისა საცხოვრებელისათვის ცხადად დამტვიცება
ბეკლისა გვარისა მათისა სამსახურისა და მისთვის სასურველი? არამედ სა
ქქებელნი ღრამატანი ბოძებულ იყენენ უწინ, და მერმე უბრავსა საც

оспашки шого отличнаго подвига, за которой хвала послѣдовала, какъ даръ наидрагоценнѣйшей благородной и честь прямо любящей душѣ. Прямо же честолюбивыя души отъ самой древности, гдѣ многочисленнѣе, какъ не между Россійскимъ дворянствомъ обрѣтались? Не ихъ ли обязательства утверждались за неустойку единымъ стыдомъ? ибо стыдъ и поношеніе благороднымъ и чести любящимъ душамъ представлялись наипягоспнѣйшимъ наказаніемъ; хвала же и отличность лучшею наградою. Образъ мысли шаковой и соединенное съ онымъ умствование требовали по умноженіи заслугъ соразмѣрно тому и съ печеніемъ времени и переменною обычаевъ отличія и отличностей изобиліемъ. За похвальными и жалованными грамошами на память всякаго рода слѣдовали гербы, дипломы на достоинствъ, и папенты на чины совокупно съ наружными украшеніями. Въ честь добродѣтелей и заслугамъ установлены Всероссійскіе Кавалерскіе ордены, какъ вообще надписи свидѣтельствуютъ. Орденъ Святаго Апостола Андрея Первозваннаго за вѣру и вѣрность. Святыя Великомученицы Екатерины за любовь и отечество. Святаго Благовѣрнаго Князя Александра Невскаго за труды и отечество. И уже во днѣхъ НАШИХЪ служба и храбрость начальствующихъ Россійскихъ воиновъ побудили НАСЪ отличать побѣдителей знаками установленнаго для шаковыхъ ордена Великаго Побѣдоносца Георгія; и учредить шаже орденъ

ხოვრებელსა ყელაყა; ესენი არიან უღამამტკიცებელისნი დანაშაფს
 აღმატებულებითისა ღვაწლისა მათისანი, რომელთა ყელაყა შესჯღამათ
 ქებანი ვთარცა უფარ ფასესნი ნიჭნი კეთილ-შობილებისა და ჰატრე-
 სანი, ჭეშმარიტებით მვეარებელთა სულისათ; ხოლო ამოღეთ ჰატრე-
 ვთა მვეარებელნი სულისანი, თუმცა თვით მვერადგან მრავალ რაც-
 ხვედ არს, გარნა რუსეთისა აწნაურთა შორის არა იქცეოდნა? სადა
 შეკრულება მათ, და მერმე ჰირს ტყხამ დაემტკიცებოდნა მათ შორის
 სირცხვილად? რამეთუ სირცხვილი და ვაცხევა კეთილ-შობილთა და ამაოდ
 ჰატრავს მვეარებლობა სულისა, წარმოადგებოდნენ მათ შორის უმბიმეს
 ჰატრეად; ხოლო ქება და აღმატებულება უკეთილესს ჯილად: სახენი
 ესე კაპარისა აწინისანი და შეერთებულნი მასთანა გონიერებანი, თხოვდნენ
 განმრავლებასა ყელა ნამსახურობათსა და შესწორებულად მისა, რომელ
 დანებათა დროჲსათა და გამომცდილობითა რვეულებითა, აღმატება და
 აღმატებულება სავსებით ყოფილიყო: სადა საქმეებითა და ბოძებულთა
 ღრამატათ მათ, სახსენებელად ყოველთა გარნა შეუდგათ: ღრბი და
 დაძლონი ღირსებისათვის, ჰატრეცა ხარისხისათვის უყრთებულად გარე-
 განითა განშვირებულებითა. ხოლო ჰატრევისათვის კეთილ - მოქ-
 მელთა და სამსახურისათვის მათსა, დაწესებულ იქმნენ ყოველისა რუსე-
 თისა კავალერისანი ვთარცა საზოგადოდ მათთვის წარწერანი სწამებენ:
 კავალერი წმიდის მოციქულისა ანდრია ჰირველ-წოდებულისა, სარწმუ-
 ნობისა და ერთგულებისათვის; კავალერი წმიდისა და დიდად წამებულისა

Святаго равноапостольнаго Князя Владимира въ награжденіи стру-
довъ въ военномъ и гражданскомъ званіи, приносящихъ общую
пользу, честь и славу.

Къ вамъ обращаемъ НАШЕ слово достойно знаменующее по-
бѣдительнымъ орденомъ! Васъ хвалимъ, о Пошожки! достойные
предковъ своихъ. Ся были основа величества Россіи, вы силу и
славу опечества совершили шестидесятиными непрерывными побѣ-
дами въ Европѣ, Азїи, Африкѣ, на сухомъ пути въ Молдавіи,
Бессарабіи, Валахіи, за Дунаемъ, въ горахъ Балканскихъ, въ Крыму
и въ Грузіи; на морѣ же, въ Мореи, въ Архипелагѣ, Чесмѣ, Мо-
шелинѣ, Лимносѣ, Негрепоншѣ, Патросѣ, Египтѣ, на Азовскомъ
и Черномъ моряхъ, на рѣкахъ Днѣпрѣ и по великому теченію
Дуная.

კატარანასი, სიკვარულითა და მამულისათვის; ვაელონო წმიდისა და
 კეთილ-მოღწეულისა აღიქმანდრე ნეესვისა, ღვაწლისა და მამულისათვის;
 ხოლო უკუთქ ღვთა **რვენთა** შინა სამსახურთა და სიმამაცეთა რუ-
 სეთის ჟარის მუჭურსეთათა, განცვაღვაძეს **რვენ**, რათა აღმატებული
 ვჭყოთ იგინი მძოველობისა ნიშნითა, და ღვაწლსით ესე ვითარათათვის
 ვაელონო ღიღისა და ძლიერ-შემოსაღლისა წმიდისა გიორგისა; და ეტყუე
 დაუწესოთ ვაელონო მოციქულთ სწორისა თავის ვლადიქრისა სას-
 უდლოდ ღვაწლისა სამხედროდსა და სამოქალაქოდსა რინებისა მათისა
 თვის, რომელთა მოუგონ საზოგადოობასა სარკებლობა, პატრიო და
 დიდება.

თქვენდამი მოუქცევთ სიტყვასა **რვენსა** ღირსნო აღნიშნვისანო
 მძოველობითათა ვაელონობითა ამით! თქვენ გუქვთ ზი შემომავლო
 ბანო, ღირსნო წინაპართა თქვენთანო! ესენი იყენენ საჭუბუკო რუსეთს
 დიდებას; თქვენ ძალი და დიდება მამულისა სრულ ჭყავთ ქვისსა წყ-
 ლსა მოუწიველთათა მძოველობითა ეროვნისა შინა, აზიასა შინა, და
 აფრიკასა შინა; ხოლო ხელითათა გზითა მოღვათასა, ბესარაბიასა,
 ვალახიასა, ლუნიან მდინარეს ებღმა მათთა შინა ბაღვანისათა, ჟირმისა
 და სპარსეთისათა შინა; ხოლო ზღვით აზხიკოთაცსა, რესბასა, მეტე-
 ლონსა, ლეონოსსა, ნიკოპოლისსა, პატროსსა, აზოვსა და შავსა
 ზღვასა შინა; ხოლო მდინარესა ყელა დენკრასა და დიდისა დინებისამებრ
 დუნაისსა.

Удивительны безъ сомнѣнiя будуще потомкамъ сіи многочисленныя побѣды по краймъ вселенныя; но вѣчная слава заключеннаго въ Болгаріи въ стану НАШИХЪ войскъ при Кучюкъ - Кайнарджи мира Іюля 10 дня 1774 года предводительствовавшимъ первую НАШУ Армію Генераломъ Фельдмаршаломъ Графомъ Пешромъ Александровичемъ Румянцовымъ, проименованнымъ отъ НАСЪ по сей войнѣ Задунайскимъ, съ Турецкимъ Верховнымъ Визиремъ, поставитъ удостовѣреніе о бышiи оныхъ выше забвенiя и сомнiтельностиси.

Сей драгоценный миръ постановленіями своими доказывающій и прекратившій побѣдительную войну, доставилъ пожеланію НАШЕМУ великія выгоды Россіи, и отверзъ путь къ вождѣннымъ предмѣтамъ пользу и могущество оныя усиливающимъ.

Отъ блага войною снужаннаго колико разпространяется польза Государства, доказываетъ уже шо безкровопролитное приобретение Скипетру НАШЕМУ Херсоня Таврическаго и Кубани, одержанное 8 Апрѣля 1783 года ревнишельнымъ подвигомъ НАШЕГО Генерала-Фельдмаршала Князя Григорья Александровича Потемкина, кошорой удовлетворяя НАШЕМУ повелѣнію, благоразумною пред-

ტანსკვარვებელი უჭველობანი არიან კიდეს სოფლისასა ამათ-
 თვას, რომელითა ჰყვეს მრავალ-რიცხველი ძლიერანი; ხოლო საუკუნოა
 დალება შერატებისა თვის ბოლოდარისა შინა დგომასა იქა მხედრობისა
რვენისსა ოსმალთა-თანა ესმს კურუკ უნიანრკისასა იულისის
 ო. წელს 1774. ოდეს იყო მძღვანად ჰარველსა არბიისა **რვენისა**
 ღენერალ-ფერდინანდოა ღრაფი ჰეტრე ალიქსანდრეს ძე რუმანცოვი, რომ-
 მელსა ეწოდა **რვენ-მიერ** ბრძოლითა ამისგამო წადუნაჲსად, სადა
 დარწმუნებულ ეოფა დალებად შესაძლო არს ეოვლისა მისთვის, რომ-
 მელი იქმნა უმაღლეს დავიწყებისა და იჭვერულებისა.

უძვარუასესმან შერატებამან ამან, დაწყობილებითა თვისითა წარ-
 ბოარინა შემოკლება მძლიველობითისა ბრძოლისა, და მოკუცა **რვენ**
 სკრვალის მებრ **რვენისა** დიდი სარკებლობა რუსეთისა თვის, და გა-
 ნახუნა გვანი სურკებადისა საგანისანი, სარკებლოდ და შემძლეებლო-
 ბად მათთა მისთა.

ხოლო კეთლინი, ბრძოლითა მიერ შეკრებულნი ესოდენ განვრ-
 ცილებიან სარკებლოდ საკელიწიფოაჲსა, რომელი გვარკენებენ სის-
 ხლის დაუღვრელიდ შებინებულსა სვატრისა დმი **რვენისა** ხერსო-
 ნასა, ტავრიასა და შუბანსა, რომელი დაქრობაღი იქმნა აპრილის ბ.
 წელსა 1785. უნრთველითა ღვაწლითა **რვენის** ღენერალ-ფერდინან-
 დლის თაუადის გრივოლი ალიქსანდრეს მის ჰოტეკინისათა, რომელმანცა
 კმა უყო ბრძანებასა **რვენსა** და კეთლოვანიერებითთა გულის გამის-

принчивостію своею явилъ отличную и навсегда незабвенную заслугу предъ НАМИ и Отечествомъ.

Кромѣ выгодъ отъ вѣтвей торговли, мореплаванія на Черномъ морѣ, и той прибыли, что приноситъ земля сама по себѣ всякимъ плодородіемъ изобилующая, всеконечно почувствуетъ всякъ Россіянинъ сугубое утѣшеніе въ думѣ своей, представляя страну сію во времена Владимира, когда Князь сей просвѣтлившия въ оной самъ крещеніемъ святымъ, принесъ отсюда спасительную Христіанскую вѣру во всю Россію; и вспоминая при томъ отъ древности до НАШИХЪ временъ, koliko царство и народъ сей униженный нынѣ Россіи подвластнымъ, бѣдосными нашескими раздирали Отечество, опустошеніями нарушая покой его; но теперь подвергнутый во область НАШУ, обратился съ помощію Божіею тотъ край вмѣсто прежняго вреда въ источникъ пользы.

Съ Новыми выгодами и приращеніемъ НАШЕЙ Имперіи когда пользуемся всякою внутреннею и внешнею повсюду нишнію, МЫ подвигъ свой выше и выше устремляемъ къ непрерывному упражненію дѣлавшихъ НАШИМЪ вѣроподданнымъ во всѣхъ нужныхъ частяхъ внутреннего Государственнаго управления твердыя и проч-

ყოფილი თვისათა ცხადყოფილად და მარადის დაუფრთხილებელი სამსახური წინაშე **ჩვენსა** და მამულისადმი.

ტარდა ვაჭრობითი სასარგებლოებისა შავსა ვლავსა შინა, ესეცა სარგებელია, რომელი მოსცემს ქვეყანა იგი, თავით თვისით ყოველსა ნაყოფარებასა სავსებით; ნამდვილ, რომელი ყოველნი რუსნი ტარობენ დამარობლებულსა ნუკეშინის-ცემასა სულსა შინა თვისსა, წარმოადგენენ-რა კერძოსა ამას ჟამსა ვლადიმერისასა, ოდეს თავადმან ამან ვთარცა განანათლა მას შინა თავა თვისა წმიდით ნათლის დებითა, ეგრეთვე მოუტანა მუნიტეან მხსნელობით ქრისტეანეთა სარწმუნოება ყოველსა რუსეთსა; და ამასთანვე მოადგინებენ-რა ძველსა დროსა **ჩვენამდე** ყოფილსა, თუ რაოდენი სამეფო და ერნი აწ რუსეთსა მფლობელობასა ქვეშე მყოფნი, ძვირის ყოფითა დატოვებულ იყვნენ მამულისაგან და გაოხრებულ შეიქმნებოდა განუსვენებლობისათა; გარნა აწ შეკვირვებულ არიან სამფლობელოსა **ჩვენსა** შინა შეწყნებთა ღმრისათა იგი კიდერიცა, რომელი ნაცვლად ჰირველისა ძვირის ყოფისა, აქ მნენ ჟამსა ამას წყაროდ სარგებლობისა.

ახლისა ამის სარგებლობისა და შემატეხულობისა-თანა ამჟამისა **ჩვენისა**, ვთარცა ვსარგებლობთ **ჩვენ** ყოვლითა შინაგანიითა და ტარეკანითა ყოველგან მკუდროებითა; მივსწრაფებთ **ჩვენ** ღაწილსა **ჩვენსა** უღირს უღირსად მოუწვეუტეობისა განრთლებილადმი, რათა მივსცეთ **ჩვენთა** სარწმუნოთა ქვეშევრდომთა ყოველსა შინა საჭი-

ныя постановленія ко умноженію благополучія и порядка ва будущія времена; для шого вопервыхъ достойно находимъ простири **НАШЕ** попеченіе къ **НАШЕМУ** вѣрнолюбезному подданному Россійскому дворянству, имѣя въ памяти вышесказанные его заслуги, ревность, усердіе, и непоколебимую вѣрность Самодержцамъ Всероссийскимъ, **НАМЪ** самимъ и Престолу **НАШЕМУ** оказанныя въ наисмушнѣйшія времена, какъ въ войнѣ, такъ и посредѣ мира. А подражая примѣрамъ правосудія, милосердія и милоспн въ Божѣ почитающихъ Россійскій Престолъ украсившихъ и прославившихъ предковъ **НАШИХЪ**, и движимы будучи собственною **НАШЕЮ** Матернею любовью и оплачною признательностію къ Россійскому дворянству, по благоразсужденію и изволенію **НАШЕМУ** **ИМПЕРАТОРСКОМУ** повелѣваемъ, объявляемъ, постановляемъ и утверждаемъ въ память родовъ для пользы Россійскаго дворянства службы **НАШЕЙ** и Имперн слѣдующія стани на вѣчныя времена и непоколебимо.

რიას ნაწილსა შინაგანისა საყლომწიფოაჲსასა მმართველობა მკვირვ
 და დაწესებულებანა მეარნი, განსამრავლებელად კეთლო-მიმთხვეულებიას
 და განაღვივებისა მულობადისა ჟამისათვის; სადა ამისთვის ჰარველოდ
 ღიონსდ ვსტნობთ, რათა განვაერთაჲთ მრავლებლობა **რვენი** სარწმუ-
 ნოდ სვეარქოთა უმათა **რვენთა** რუსეთისა აზნაურთაღნი, რომელ
 მქონან რვენ მეცხიერებას შინა ვემოტრეჲმულონა ბათვან სამსახურნა,
 ერთგულებანა და შეურყვევონა სარწმუნო უოუანი თვით მპყრობლისადმი
 უოვლისა რუსეთისა, და თვით **რვენდა** და ტახტისა **რვენისადმი**
 რვენებულნი ჟამისა აღრულებიას, ვითარცა ბრძოლისა შინა, ვერუთუ სა-
 შუალო მშვიდობისცა. მზახველი ბატალითთა ბართლ-მსკულებიას, მოწ-
 ლეობისა და მოწუტეობის ღწის შორის განსვენებულთა რუსეთის ტახ-
 ტის განმამკვირებულთა და განმადიდებულთა წინაპართა **რვენთასა**,
 აღბრელი საკუთართა ედობრივთა სიყვარულითა და აღმატებულებათთა
 მტრობელობათა რუსეთის აზნაურთადმი; კეთლო განმამკვირებლობათა და
 ნებისა **რვენის იმპერატორების დიდებულებებისათა**
 ებრძანებთ, განვახლებთ, დავაწესებთ და დავამტკიცებთ სანსკრებელად
 გვართა, და სარკებლოდ რუსეთის აზნაურთა სმსხუროს შინა **რვენსა**
და რვენის იმპერატორსა, შემდგომთა მუხლოთ საჯგუნოდ და შეურყვე-
 ლოდ უოველოს დროს შინა.

А.

О личных прѣимуществахъ

дворянъ.

1.

Что есть благородное дворянское достоинство.

Дворянское названіе есть слѣдствіе испытаннаго опѣ качества и добродѣтели начавшихъ въ древности мужей, отличившихъ себя заслугами, чемъ обращая самую службу въ достоинство, приобрѣли потомству своему нарицаніе благородное.

2.

Благородное дворянское достоинство наследственно есть.

Не токмо Имперіи и Престолу полезно, но и справедливо есть, чтобъ благороднаго дворянства почтительное состояніе сохранялось и утверждалось непоколебимо и ненарушимо; и для того изъ стари, нынѣ да и пребудешъ навѣки благородное дворянское достоинство неот-

პირად აღმატებულებისათვის აზნაურთა.

რამა არს კეთილ-
შობილიებათი აზ-
ნაურთა ღირსება.

1.

აზნაურებითი წოდება არს შედგომილია მაწარმოებუ-
ლი თვისებისა და კეთილმოქმედებისაგან გად-
მათ, რომელნიცა ბეჭადვე ბეჭუროსკობითთა სმ-
სხურითა აღმატებულან და სმსხურს შინა ქაყათა,
შეუბინებესთ შამომავლობისა თვისისთვის წოდება
კეთილ-შობილების.

კეთილ-შობილიე-
ბითი აზნაურთა ღა-
რსება სმკვიდრე-
ბელად არს.

2.

პრათუ მხოლოდ იმპერიისა და ტახტისად სარკე-
ბელ არს ესე, არამედ ტრეშმარტ არს, რათა კე-
თილშობილიებითი აზნაურება და პატრე-საგემელი
მდგომარეობა დატოლო, დამტვიცებულო, შურსეველო
და დაურდვეველო იყოს; და ამისთვის ბეჭითა და აწ-
ნელი კეთილ-შობილიებითი აზნაურთა ღირსება, ეკოს

емлемо, наследственно и попомстввенно шѣмъ
честнымъ родамъ, кои онымъ пользуются, и
слѣдственно.

3.

Дворянинъ сооб-
щаетъ дворянское
достоинство же-
нѣ своей.

Дворянинъ сообщаетъ дворянское достоин-
ство женѣ своей.

4.

Дворянинъ сооб-
щаетъ дворянское
достоинство дѣ-
тямъ своимъ на-
следственно.

Дворянинъ сообщаетъ дѣтямъ своимъ бла-
городное дворянское достоинство наследственно.

5.

Кто теряетъ
дворянское досто-
инство.

Да не лишится дворянствѣ, или дворянка
дворянскаго достоинства, буде сами себя не ли-
шили онаго преступленіемъ основаніемъ дворян-
скаго достоинства противнымъ.

6.

Преступленія раз-
рушающія дворян-
ское достоинство.

Преступленія основанія дворянскаго достоин-
ства разрушающія и противныя суть слѣдую-
щія: 1. Нарушеніе клятвы. 2. Измѣна. 3. Раз-

საუკუნოდ, მტკიცედ, მიუღებლად, სამკვიდრებლად და სწავლით შევლიდ ჩატოლისათა გუბარას მათ შორის, რომელნიცა სარგებლობენ ამით, და მანასადაც.

3.

ტონაური შეკრთებს აწნაურებითსა ღირსებასა ცოლსა თვისსა.

ტონაური შეკრთებს აწნაურებითსა ღირსებასა ცოლსა თვისსა.

4.

ტონაურნი შეკრთებს აწნაურებითსა ღირსებასა შვილთა თვისთა სამკვიდრებლად.

ტონაური შეკრთებს შვილთა თვისთა, კეთილშობილებითსა აწნაურებასა ღირსებასა სამკვიდრებლად.

5.

ჭითარ წინაწმედების აწნაურებითსა ღირსება.

ღა ნუ მიუღების აწნაურისა ანუ აწნაურისა ქალის აწნაურებითა ღირსება, უკეთუ თვითა თვისთა არ მიუღონ იცა, კარდამავლობითა წინაღმდეგ აწნაურთა ღირსებისა საფუძვლითა.

6.

გარდამავლობა არს ღამარღვეველი აწნაურთა ღირსებისა.

გარდამავლობინა, აწნაურთა ღირსებისა საფუძვლის ღამარღვეველი და წინაღმდეგნი, არიან შემცობინა: პირველი, ღარღვევა ფაფისა; მეორე, ბუნება.

бой. 4. Воровство всякаго рода. 5. Аживыл поступки. 6. Преступленія, за кои по законамъ слѣдовать имѣетъ лишеніе чести и тѣлесное наказаніе. 7. Буде доказано будеть, что другихъ уговаривалъ, или научалъ подобныя преступленія учинить.

7.

О дворянкѣ вышедшей замужъ за недворянина.

Но понеже дворянское достоинство не опъемлется, кромѣ преступленія; бракъ же есть чещенъ и закономъ Божиимъ устанавленъ, и для того благородная дворянка, вышедши замужъ за недворянина, да не лишится своего состоянія; но мужу и дѣшьямъ не сообщаетъ она дворянства.

8.

Безъ суда благороднаго не лишать дворянства.

Безъ суда да не лишится благородной дворянскаго достоинства.

ნათობა; მესამე, ავანაყოობა; მეოთხე, ქურდობა ურავლობის გვარისა; მეხუთე, სიღარიბეთი უფრო ქცევა; მეექვსე, გარდამავლობა იგი, რომელსაცა შეუღლები სკულთისა-მებრ მიღება ჰატვივისა და გორცთელი ჰატვი; მეშვიდე, უკეთუ რვენებულ იყოს, რომელი სხვათა უთხრა და ასწავა ქნა მსგავსისა გარდამავლობისა.

7.

აწნაურის ქალისათვის, რომელსა შეერთოს ქმარი არა აწნაური.

ქნადგან აწნაურებიით ღირსება არა მიეღებათ აწნაურთა თვინიერ გარდამავლობისა, ქორწილიცა არს ჰატვიოსან და სკულთითა ღმრისათა დაწესებულ; ამისთვის კეთილშობილისა აწნაურისა ქალსა, რომელსაცა შეერთოს ქმარი არა აწნაურთა, ნუ მიეღებათ მას აწნაურება თვისი; გარნა ქმარსა და შევლათ თვისთა ვერა შეკრთებს აწნაურებასა თვისსა.

8.

თვინიერ სამართლისა კეთილშობილისა ნუ მიეღებინს აწნაურება.

უყსამართლოდ ნუ მიეღებათ აწნაურისა, აწნაურებიით ღირსება.

- Чести. 9.
Безъ суда да не лишится благородной чести.
- Жизни. 10.
Безъ суда да не лишится благородной жизни.
- Имѣнія. 11.
Безъ суда да не лишится благородной имѣнія.
- Благородные судятся дворянскимъ судомъ. 12.
Да не судится благородной, крохъ своимъ равными.
- Дворянина не лишитъ дворянства, или чести, или жизни безъ Сената и конфирмаціи ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА. 13.
Дѣло благороднаго впадшаго въ уголовное преступленіе и по законамъ доспойнаго лишенія дворянскаго доспойнства, или чести, или жизни, да не вершится безъ внесенія въ Сенатъ и конфирмаціи ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА.

3. ციკლი.

9.

ყუსამართლოდ ნუ მიელებს კეთილ-შობილისა ჰა-
ტივი .

სიციოცხლი.

10.

ყუსამართლოდ ნუ მიელებს კეთილ-შობილისა სი-
ციოცხლი.

საცხოვრებელი.

11.

ყუსამართლოდ ნუ მიელებს კეთილ-შობილისა საც-
ხოვრებელი (ესე იგი უბა და მამული და სხვანი).

ქეთილ-შობილინი
განისკებიან აწ-
ნაურთ სამართლი-
საგან.

12.

ნუ განისკებიან აწნაურნი სხვათაგან, აწნაურთა
ნასწორისა მათისა.

აწნაურისა ნუ მიე-
ლებს აწნაურება,
ჰატივი, და სიციო-
ცხლი უსენატოდ
და გელისმოუწერ-
ლოდ იმპერია-
ტორების
დიდებულნი-
ბისა.

13.

საქმე აწნაურისა შთავარდნათა სისხლიერისა გაწ-
ღამავლობასა შინა, ზომელობათა სჯულათთა ღირს
იულის მიღებად აწნაურებათსა ღირსებისა, ანუ ჰა-
ტივისა, ანუ სიციოცხლისა; ნუ გარდაწმულებს სა-
ქმე მისი, აწნაურთ სენატსა შინაშეკანისა და გელის
მოწერისა იმპერიატორების დიდებულ-
ნიებისაგან .

О уничтоженіи преступлений, кои десять лѣтъ остались безъ производства.

14. Всякаго рода преслушания (благороднаго,) кои въ десять лѣтъ прошло, и чрезъ такое долгое время они не сдѣлались гласны, и по онымъ производства не было; всѣ таковыя дѣла повелеваемъ отъ нынѣ предать, естли гдѣ объ нихъ взыскатели, испцы, или доносители явятся, вѣчному забвенію.

Благородные избираются отъ тѣлеснаго наказанія.

15. Тѣлесное наказаніе да не коснется до благороднаго.

Какъ поступать съ дворянами въ нижнихъ чинахъ войскъ служалцами.

16. Съ дворянами служащими въ нижнихъ чинахъ НАШИХЪ войскъ поступать во всѣхъ шрафахъ такъ, какъ по НАШИМЪ военнымъ правиламъ поступается съ Оберъ-Офицерскими чинами.

Подтвержденіе дворянской вольности и свободы.

17. Подтверждаемъ на вѣчныя времена въ потомственные роды Россійскому благородному дворянству вольность и свободу.

განარჩევების და
დამდაბლოებისათ-
ვის განდამავლო-
ბისა მის, რამდელ-
იცა აქსა წყლის
დამთავბოღარს წა-
რბოვუვებოაღ.

ქეთლი - შობილი
განერების გორ-
ციელისა ჰატოუ-
საგან.

ვითარ მოქცენ
აწნაურთადმი მდა-
ბაღსა ხარისხსა.
შინა მყოფთა, ჯ
ჰარისა შინა მო-
სამსახურთადმი.

ღავმტვიცება აწ-
ნაურთ ნებისა და
თავის უფლოების.

14.

ყოველისა გვირისა განდამავლობანა (კუთლი-შო-
ბილისა) რამდელიცა აქსა წყლისა დამთავბოღარს
წარმოვუვებოაღ, და ესე ვითარისა დროასა განდამავ-
ლობითა არა უოვოღო იყო მას ვიღა ვამა რამე;
უოველი ესე ვითარისა სუქინა, ვბრანეა, ამოვო-
ვან უვეთუ გამოარბნენ სდამე მათვის მომევათველ-
ნი, მოარვირნი და შემასმენელნი, ბეჯეს იგი სავ-
ნოსა დავიწმუბასა.

15.

ქორციელი ჰატოუ ნუ შევების კუთლი - შო-
ბილისა.

16.

აწნაურთათანა, რამდელიცა იმსახურებან მდაბლითა
ხარისხითა ჰარისა **რვენსა** შინა, მოქცეუად ჰარის
ყოველითა მიმ ჰარისმის მიხლითა, ვითარცა სამხეჯრო-
ასა ვანონისა მებრ **რვენისა** აქცეუან ობერ ოფ-
ციარის ხარისხისათანა.

17.

ღავმტვიცება სავუწნოღ დროდ და შთამომავლო-
ბითად გვირისა შინა რუსეთის კუთლი-შობილითა აწნა-
ურთასა, ნებასა და თავის უფლოებასა.

3.

Подтвержденіе дозволенія продолжать службу, или просить увольненія опѣ оной.

Подтверждаемъ благороднымъ находящимся въ службѣ дозволеніе службу продолжать и опѣ службы просить увольненія по сдѣланнымъ нашо правиламъ.

Подтвержденіе дозволенія вступать въ службы союзныхъ державъ и бздить въ чужіе краи.

Подтверждаемъ благороднымъ дозволеніе вступать въ службы прочихъ Европѣйскихъ НАМЪ союзныхъ державъ, и выѣзжать въ чужіе краи.

О позывѣ дворянства.

Но какъ благородное дворянское названіе и достоинство изъ стары, нынѣ да и впредь приобрѣтается службою и трудами Имперіи и Престола полезными, и существенное состояніе Россійскаго дворянства зависимо есть опѣ безопасности Отечества и Престола; и для того во всякое шаковое Россійскому самодержавію нужное время, когда служба дворянства общему

ღამტკიცებთ აწ-
ნაურთათვის უო-
ფად სამსახურსა
შინა, ვინა თხო-
ვად განთავის უფ-
ლებისა სამსახუ-
რისაგან.

ღამტკიცებთ და
ნების მიყენა შე-
სვლად სამსახურსა
შინა უფროთა მე-
ფობელთასა, და
წარსვლად უფრო-
თა ქვეყანათა შინა.

მღწობებისა თვის
აწნაურთა.

18.

ღამტკიცებთ კეთილ-შობილთათვის მყოფთა სა-
მსახურსა შინა ნებასა; უოფად სამსახურსა შინა
და თხოვად სამსახურისაგან განთავისუფლებიწ და-
ღებულისა მეტრ მისთვის განონისა.

19.

ღამტკიცებთ ნების მიყენასა კეთილ-შობილთათვის
შესვლად სამსახურსა შინა სხვათა ვერძის
სამკურთხელოთასა, რომელნიცა შეკრული არიან **ნვე-
ნდა** ეკვმართა; და წარსვლასა უფროსა ქვეყანასა
შინა.

20.

ვინაღვან კეთილ-შობილებითა აწნაურება და ღირ-
სება მველაღვან, აწ და შემდგომადცა შეობენის
სამსახურითა და ღვაწლითა, იმჟერისა და ტანტისა
სარგებლობითა, და არსებთათ მდგომარეობა რუსე-
თის აწნაურთა დამოკიდებულ არს უშემრეობასა ვე-
და მამულთისა და ტანტისასა: მამა უოველსა ესე ვა-
დასა რუსეთის თვით-სამკურთხელოთასა საჭაროს:

добру нужна и надобна, тогда всякой благородной дворяннѣ обязанъ по первому позыву отъ самодержавной власти не щадить ни труда ни самого живота для службы государственной.

21.

Право благороднаго пишется помѣщикомъ и вошчинникомъ своихъ помѣстій и вошчинъ.

Благородный имѣетъ право по прозваніи своемъ писаться какъ помѣщикомъ его помѣстій, какъ и вошчинникомъ родовыхъ, наследственныхъ и жалованныхъ его вошчинъ.

22.

Право первого приобретателя.

Благородному свободная власть и воля составляетъ, бывъ первымъ приобретателемъ какого имѣнія, благоприобрѣтенное имъ имѣніе дарить, или извѣщать, или въ приданые или на прожитокъ отдавать, или передать, или продать, кому за благо разсудить. Наследственнымъ же

ღრმასა შინა, ოდეს მსახურება აწნაურთა საცოცა-
ღრმასა კეთილისათვის საჭარო იყო, მანინ ვო-
ველნი კეთილ-შობილნი აწნაურნი შეკრულ არიან
ჰირველისა მოწოდებისა მებრ თემა - მჰერობელოსა
ნებისა, არა ჰრიღონ თვთა თვისთა არა ღვაწლნი
და არცა საცოცხლონი თვისნი მსახურებისა-თვის
საველმწიჟოამსა.

სამართლის ქო-
მება კეთილ-შო-
ბილისა დაწერად
უმისა და მამულის
ჰატრონად.

21.

კეთილ-შობილთა უვისთა სამართალი, რათა გვა-
რის სასელითა თვისთა დაწერენ ვითარცა უმისა
და მამულისა თვისისა ჰატრონად, კერძოვე გვარეუ-
ლისა, სამკვადროამსა, და ბოძებულისა სოფლისა
და მამულის ჰატრონად.

სამართლის ქო-
ნება ჰირველ შემ-
ბინებულისა.

22.

კეთილ-შობილთა მიყვამის თვისა - უფლებითა ნე-
ბა ოდეს იყოს იგი ჰირველ შემბინებულთა რობლო-
სამე საცხოვრებულისა, რათა თვისიგან კეთილად
შემბინებულთა საცხოვრებულთა თვისთა ანუ არუქიას ვა-
ბმე, ანუ უანდერძოს, ანუ მწითვად მისცეს, ანუ
სახარკოდ მისცეს, ანუ განსცეს, ანუ განუღოს

имѣніемъ да не распоряжаеться иначе, какъ закономъ предписано.

23.

Наслѣдственное имѣніе да не конфискуется за преступленіе.

Благороднаго наслѣдственное имѣніе въ случаѣ осужденія и по важнѣйшему преступленію, да опадаетъ законному его наслѣднику, или наслѣдникамъ.

24.

Запрещеніе о самовольномъ, или насильномъ опіятіи или разореніи имѣнія благороднаго.

Понеже желаніе и хотѣніе НАШЕ было, есть, и впредь съ помощію Божіею непремѣнно будеть, чтобъ Имперія Всероссійская управляема была издаваемыми отъ самодержавной НАШЕЙ власти узаконеніями и постановленіями, для утвержденія правосудія, правды и безопасности имѣнія и имущества каждаго, находимъ справедливо снова запретить и строго подтвердить древнія о томъ запрещенія, да не дерзнетъ никто безъ суда и приговора въ силу законовъ

ვისამიტა კეთლად განსჯოს, უოველსავე ველა
აქეს მას ნებაჲ; ხალაო სამკვიდროსა საცხოვრებუ-
ლსა (ესე იგი გვარუელსა) ნუ განჭვარებას სხეებრ,
ვითარცა სჯულთა წინადვე დაწერალ არს მისთვის.

**სამკვიდროსა სა-
ცხოვრებელსა ვე-**
და ნუ ქელი აქმა-
რთვის გარდასე-
ლობისათვის.

23.

კეთილ-შობლის სამკვიდრო საცხოვრებელი მიმ-
თხვევასა შინა ჟღიღისასა გარდასელობისა ვისამე,
ნიეტეს სჯულთაჲსა შემკვიდრესა მისსა, ანუ მიწვე-
დრეთა მისთა.

დაკრძალულეთა
თავის თაკად, ანუ
ძალად წართქე-
სათვის, გინა გა-
ოხრებისათვის აწ-
ნაურთ საცხოვრე-
ბელისა.

24.

ვინადღან სურველი ჩვენი იყო, არს, და მიწვე-
ვითა ღმრისათა ქუების უცვალოებლოდ, რათა იმკვირა
უოველისა რუსეთისა იმართაღეს თვთ-მკვირებლო-
ბითათა ნებითა **ჩვენი**თა გარდასელობისა სჯულ-
ლოცობათა და დაწესებულებითა, დანტვიცებისათვის
მართლ-მსჯულებისა, სამართლისა და უწინროებისა
თათუელისა საცხოვრებელისათვის: ამაღ ვნობთ
ჩვენ სიმართლოდ, რათა ახლად დავკრძალოთ და
ფიცხლოდ დავანტვიცოთ ბევრნა ამისთვის დავიბ-
ლოლებანი, რომელი არავინ სადა იკადნიეროს უსა-

тѣхъ судебныхъ мѣстѣ, коимъ суды поручены, самовольно отобрать у благороднаго имѣнія, или оное разорять.

25.

**О разбираниі дѣлъ
благородныхъ въ
судебныхъ мѣ-
стахъ.**

Правосудіе и возмездіе за преступленіе вверены въ каждомъ намѣстничествѣ единственно судебнымъ на то установленнымъ мѣстамъ; они выслушиваютъ жалобы истца и оправданія отвѣтчика, и чинятъ рѣшенія по законамъ, корымъ всякъ, какого бы рода и поколѣнія ни былъ повиноватися обязанъ: и для того, буде благородной имѣеть законное требованіе, или кто на благороднаго, то оное разобрать надлежитъ еѣ установленнымъ и на то власнѣ имѣющихъ судебныхъ мѣстахъ предписаннымъ порядкомъ; ибо несправедливо и съ общимъ порядкомъ несходственно бы было, когда бы всякъ въ собственномъ своемъ дѣлѣ вздумалъ сдѣлаться судьей.

მართლოდ და უცანაურად ძალისა მებრ სჯულისა
სასამართლოთა აღვღოთა მათ შინა, რომელთათა სს-
მართლითა ჰქონებოდეს, თავის თავად წართმევა ვა-
სიმე აწინაურისა საცხოვრებელისა ანუ აოხრება მასა.

25.

განჩევასათვის
აწინაურთ საქმასა
სასამართლოთა
შინა.

მართლ-მსაჯულება და მისაგებელი გარდამავლო-
ბასა ვეღა, ჰქონებოდეს ართან თათოქელისა ნამეს-
ტნი რესტრასა შინა საუთრად მისთვის დაწესებულთა
სასამართლოთა აღვღოთადმი; იცინი მოცემენენ სა-
რევარსა მორივრისასა, და თავის მართლებასა სიტ-
ყვის მტებელისასა და იწყებენ გარდაწყვეტასა სჯუ-
ლისა მებრ, რომელსათა უოველნი კვარნი და შთ-
მომაველობანი ვანთა იფენენ დამორჩილებად შეკრულთა
ართან; და ამისთვის უკეთუ კეთილ-შობილისა ქიანდეს
სჯული იყრა თხოვა რამე, ანუ სხვასა ვანმე კეთილ-
შობილისა ვეღა, სათანადო არს განჩივოელს და
წყისებულსა სასამართლოთა აღვღოსა შინა, მადა წი-
ნადვე დაწეროთათა ვანონითა, ვანადგან არს სამარ-
თალ და საზოგადოაქსა განონიერებისა მსგავს იქმენ-
ბოდა ესე, ოდესათა თათოქელისა საუთარსა ხმესა
თვანსა შინა ჰგონებოდა მსაჯულ-ყოფა თავისათვისა.

Подтвержденіе
права покупать де-
ревни.

Благороднымъ подтверждается право поку-
пашь деревни.

26.

Подтвержденіе
права опномъ про-
давать деревен-
ское промзрод-
ство.

Благороднымъ подтверждается право оп-
шомъ продавать, что у нихъ зъ деревняхъ ро-
дися, или рукодѣлемъ производится.

27.

Благородные имѣ-
ншѣ фабрики и
заводы по дерев-
нямъ.

Благороднымъ дозволяется имѣшь фабрики и
заводы по деревнямъ.

28.

Благороднымъ доз-
воляется заводъ
дшѣ мѣстечки.

Благороднымъ дозволяется въ вотчинахъ
ихъ заводить мѣстечки, и въ нихъ торги и яр-
монки согласно съ государственными узаконеніями
съ вѣдома Генераловъ - Губернаторовъ и губерни-
скихъ Правленій, и съ наблюденіемъ, чтобъ сроки
ярмопокъ въ мѣстечкахъ ихъ соображены были
со сроками въ другихъ окрестныхъ мѣстахъ.

29.

დამტყვეფება სა-
ნარაჯოს ქონებე-
სა სუადვად სოფ-
ლითა.

26.

ქეთლი-შობილითა დაემტყვეფებისა სამარათა, რა-
თა იუადონ სოფელი (უკეთუ ჭებდასა)

დამტყვეფება ნე-
ბის ქონებისა, რა-
თა ცანსიღონ აწ-
ნაურთა სოფლის
თქონისა მოსავა-
ლნი ერთანად.

27.

ქეთლი-შობილითა დაემტყვეფებისთ ნება, რათა ვა-
ნსუღონ სოფელითა მათთა შინა მოსულთი მოსავა-
ლი, ანუ გელ-საქმე, ერთანად და არა წყროლიად.

ქეთლი-შობილითა
აქვსთ სოფელითა
შინა ფაბრიკა და
ვაოდნი.

28.

ქეთლი-შობილითა მიეყვინისთ ნება, რათა ქონდ-
ესთ სოფელითა თვისთა შინა ფაბრიკანი და ვაოდნი.

29.

ქეთლი-შობილითა
ნება მიეყვინისთ
ვააკეთონ დაბანუ
ვატარა ფასაურნი.

ქეთლი-შობილითა ნება მიეყვინისთ მამულითა თვისთა
შინა ვააკეთონ დაბა ანუ ვატარა ფასაურნი და მათ
შინა აწარმოონ ვატარობა იარაღებისა, თანგმაღ საველი-
მწიფოდასა საველითა - ღებისა, შვეტობინებითა ღებ-
რალ-ღებურნატარისა და ღებურნაის ვატარებისათა;
გარნა ვანონის დამარჩვითა ამით, რათა ვაემანი იარ-
აღებისა, ფასაურნათა გინა დაბათა მათ შინა შეთანხმ-
ბული იყოს, ვაემანისათანა სხვათა ადგილითა შინ-
მიყოფითა.

Благородные имѣютъ дома по городамъ.

О городовомъ правѣ.

Благородные могутъ оптомъ продавать, что у кого родится, и имѣютъ фабрики, рукодѣлія и всякіе заводы.

Подтвержденіе права на всѣ сокровенныя въ нѣд-

30.

Благороднымъ подтверждается право имѣть, или строить, или покупать дома въ городахъ, и въ оныхъ имѣть рукодѣліе.

31.

Буде кто благородный желаетъ пользоваться городовымъ правомъ, да повинуется оному.

32.

Благороднымъ дозволяется оптомъ продавать, или изъ указныхъ гаваней за моря отпускать шоварь, какой у кого родится, или на основаніи законовъ выдѣланъ будетъ: ибо имъ не запрещается имѣть, или заводить фабрики, рукодѣлія и всякіе заводы.

33.

Подтверждается благороднымъ право собственности дарованное милостивымъ указомъ

კეთილ-შობილთა
აქესა სახლი ქა-
ლაქათ შინა.

30.

კეთილ-შობილთა ღაემტვიცებისთ ნება, რომელ-
ქონდესთ ქალაქთა შინა სახლნი ანუ სუღრეთა ანუ
აშენებთა, და მას შინა გელ-საქმენიყა.

ქალაქის სამართ-
ლის ქონებისათ-
ვის.

31.

უკეთუ კეთილ-შობილისა სურდეს სარგებლობად
ქალაქის სამართლის ქონებითა, დაემარბოლოს სა-
მართლისა მისსა.

კეთილ-შობილთა
ბლოქსთ ერთიან-
ად განსუადონ
რამცა მიუცეთა
მოსავლია სოფე-
ლთა, ფაბრიკათა
და ვაოდთა შინა
და გელ-საქმენიყა.

32.

კეთილ-შობილთა ნება მიცემისთ ერთიანად გაფ-
ლან, ანუ ბრძებულისა ნეთ-საუფელისა შინა ვლდე-
სასა გაისტუმრონ საქონელნი და სხვა ნითთ, რომ-
ელიცა გამოვა ვაოდთა და ფაბრიკათა მათთა შინა;
ანუ იოუეთა სოფელთა შინა, ვინა საფუძვლისა ვე-
და სკოლისასა გააქეთებენ ნითთა, ვინადგან არა
დაჭრბაღვთესა მათ ქონება ვაოდთა, ფაბრიკათა და
გელ-საქმენიყა.

33.

ღაემტვიცება სა-
მართლის ქონე-
ბისა ყოველისა და-

ღაემტვიცებისთ აწნუთთა სამართლის ქონება სა-
კუთრობისა ყოველად მოწყაღებთ ნიჭებულისა უქა-
K.

ფარულსა ზედა მი-
წათა მათთა შინა,
რომელიცა იყო
მადანი, სამკურნა-
ლო წყალი, და
სხვანი ყოველია.

ზითა შინა, რომელიცა გარდამოცემულ არს იანვრის
ვლ. წელსა 1782. არათუ ზენა კერძოსა მიწისა და
მანულისა მათსასა რაჲცა მოუყვამ ოცო არს შინა,
არამედ მიწათა და წყალთა შინაცა მათთა რაჲცა
იმყოფებოდეს დაფარული ნივთა, ესე ოცო მადანი სა-
მკურნალოა წყალი და სხვანა, ყოველინივე მათნი არ-
იან სრულსა ძალსა და გულის-გმის ყოფასა შინა,
ვითარცა ცხატვის უქაფისა მას შინა ცხად არს.

34.

დამტკიცება სა-
მართლის ქონება-
ბისა ცხეთა და ბა-
ლთა ზედა აზნაურ-
თასა და მათ შინა
მოცარდთა, რათა
თავის უფლად მო-
იხსარონ ივინა.

დამტკიცებისთ კეთილ-შობილთა სამართლის ქო-
ნება საგუთრობითი ცხეთა ზედა, ბლთა, და მას
შინა მოცარდთა, რათა იხსარონ ივინი თავისუფლად
სრულსა ძალსა და გულის გმის-ყოფასა შინა, ვი-
თარცა მისთვის მოწოდებინა უქაფისა შინა სვედენ-
ბრის ვლ. და 1782 წლისასა წყარო არს.

35.

სახლი იმისა და
მამულის მარტო-
ნისაანუ აზნაური-
სა, თავის უფლო-
არს მდებარეობისა-
გან.

სოფელთა შინა სახლია აზნაურთანი, იქნენ თა-
ვისუფლო მდებარეობას.

Благородный изъ-
емлетса отъ лич-
ныхъ податей.

Благородной самолично изъемлетса отъ лич-
ныхъ податей.

36.

Б.

О собраніи дворянъ, устанавленіи об-
щества дворянскаго въ губерніи, и о
выгодахъ дворянскаго общества.

37.

О дозволеніи соби-
рагьса дворянамъ,
и о составленіи
дворянскаго обще-
ства въ Губерніи.

НАШИМЪ върноподаннымъ дворянамъ жа-
луемъ дозволеніе собиращьса въ той Губерніи,
гдѣ жительство имѣютъ, и составлять дворян-
ское общество въ каждомъ намѣстничествѣ, и
пользоваться нижеписанными правами, выгодами,
отличносшями и преимуществами.

38.

О собраніи дворянства въ Губер-

Дворянство собирается въ Губерніи по по-
зыву и дозволенію Генерала - Губернатора, или

კეთილ-შობილნი
გამოხვეულნი არი-
ან ჰირად გამო-
სვლენისაგან.

კეთილ-შობილნი თვით გამოხვეულნი არიან ჰირად
გამოსვლეთა და ხარკთაგან.

ბ.

შეკრებულთა აზნაურთა, დაწესება
საზოგადოებისა ღუბერნიისა შინა,
და სარგებლობისათვის აზნაურთ
საზოგადოებისა.

37.

ნების მიცემა აზ-
ნაურთა, რათა შე-
კრებულნი შედ-
გინებისათვის აზ-
ნაურთა საზოგა-
დოებისა ღუბერ-
ნიის შინა.

ჩვენთა სარწმუნოთა ყმათა აზნაურთა უბოძებთ
ნებასა, რათა შეკრებულნი ღუბერნიისა მას შინა,
სადაცა იგინი სესოვრებენ და შეადგინონ აზნაურთ
საზოგადოებაჲ თითოეულსა ნამესცნიერესცვასა ში-
ნა, დასარგებლობდნენ ქვემოთ დაწერილითა სამარ-
თლის ქონებითა, სარგებლობითა და აღმაცუბუკო-
ბითა.

38.

შეკრებულთათ-
ვის აზნაურთა, ღუ-
ბერნიისა შინა ყო-

აზნაურნი შეკრებიან ღუბერნიისა შინა მოწოდე-
ბისა და ნების მიცემისა მებრ ღუბერალ-ღუბერნატო-
რს.

ни всякіе три года. Губернаторъ, какъ для вѣренныхъ дворянству выборовъ, такъ и для выслушванія предложеній Генерала-Губернатора, или Губернатора всякіе три года въ зимнее время.

59.

О выборѣ губернскаго Предводителя дворянства въ губерніи. Собранію дворянства въ намѣстничествѣ дозволяется избрать губернскаго Предводителя дворянства той губерніи; и для того собранію дворянства всякіе три года представить изъ уѣздныхъ дворянскихъ Предводителей двухъ Государеву Намѣстнику или Правителю, и котораго изъ сихъ Генераль-Губернаторъ или Губернаторъ назначитъ, тому и быть губернскимъ Предводителемъ дворянства той губерніи.

40.

Уѣздный Предводитель выбирается дворянствомъ. По силѣ 64 и 211 статей Учрежденій, уѣздный Предводитель дворянства выбирается дворянствомъ того уѣзда чрезъ всякіе три года по баламъ.

ველისა სწის წყლისა
შინა ერთ-გვის.

რასა, ანუ ლუბერნატორისა, ვითარცა ჰრწმენებუ-
ლისა აზნაურთადმი აღმოაჩნვისა-რვის, ეგრეთვე მთ-
სწენისათვის წინა-დადებისა ღვინალო-ლუბერნატო-
რისა ანუ ლუბერნატორისაგან, ყოველსა სამსა წყ-
ლისა შინა ერთ-გვის ვამთარაჲ.

39.

აღმოაჩნვისათვის
ლუბერნატორისა ჰრე-
დვოდიტულითა
აზნაურთა შორისა
ლუბერნატორისაჲ.

შუკრებულთბასა აზნაურთასა ნამესტინიკისტვისა ში-
ნა, ნება მიეცემისთ აღმოაჩნდონ ლუბერნატორისა ჰრე-
დვოდიტულითა აზნაურთა შორის მის ლუბერნატორისათა;
და ამისთვისვე შუკრებულთბანი აზნაურთანი ყოველსა
სამსა წყლისა შინა ერთ-გვის, წარადგინენ უყრდის აზ-
ნაურთ ჰრედვოდიტულითაგან ორთა, სველიმწიფოდას ნა-
მესტინიკისა ანუ წმინტებლისადმი, სდაცა ამადგან ღვინ-
ალო-ლუბერნატორი ანუ ლუბერნატორი დანიშნავს,
რათა იყოს იგი ლუბერნატორისა მის ჰრედვოდიტულიად.

40.

უყრდის ჰრედვო-
დიტულითა აღმოაჩ-
ნვის აზნაურთათა-
გან.

ბალოსა-მებრ ლუბერნატორისა ურჩვეულების 64. 211
ჰუნტისა უყრდის ჰრედვოდიტულითა აზნაურთა, აღმო-
აჩნვის აზნაურთაგან მის უყრდისათა, ყოველსა სა-
მსა წყლისა შინა ერთ-გვის, წილისა რადებიითა.

Верхняго Земскаго суда и Совѣснаго суда дворянскіе Засѣдатели выбираются дворянствомъ.

41.

По силѣ 63 статьи Учрежденій верхняго Земскаго суда десять Засѣдателей, и двое Засѣдателей Совѣснаго суда выбираются дворянствомъ тѣхъ уѣздовъ, кои соспавляютъ подсудное вѣдомство того верхняго Земскаго суда чрезъ всякіе три года, и представляются отъ юнаго Правителю или Губернатору, когда Генералъ-Губернатора на мѣстѣ нѣтъ; и буде за ними нѣтъ явнаго порока, то Государевъ Намѣстникъ, или въ небытность его Правитель намѣстничества подшверждаетъ дворянской выборѣ.

42.

О выборѣ дворянствомъ Засѣдателей въ суды изъ дворянъ на мѣстѣ живущихъ.

Десять Засѣдателей (верхняго Земскаго суда и Засѣдатели Совѣснаго суда, Уѣзднаго суда и нижняго Земскаго суда,) выбираются чрезъ всякіе три года дворянствомъ тѣхъ уѣздовъ, кои соспавляютъ подсудное вѣдомство того верх-

ниго Земскаго суда изъ дворянъ на мѣстѣ живущихъ, или изъ тѣхъ, кои въ дворянскомъ спискѣ той губернии написаны суть, но не оплаченны по службѣ и должностямъ бывають.

43.

Уѣздный судья и земской исправникъ избираются дворянствомъ.

По силѣ 66 статьи Учрежденій, уѣздный или окружный Судья и земской Исправникъ или Капитанъ выбираются дворянствомъ чрезъ всякіе три года, и представляются оныя онаго Правителю; и буде за ними нѣтъ явнаго порока, то Губернаторъ подтверждаетъ дворянской выборъ.

44.

Засѣдатели Уѣзднаго суда и дворянскіе Засѣдатели нижняго Земскаго суда избираются

По силѣ 67 статьи Учрежденій, Засѣдатели Уѣзднаго суда, и дворянскіе Засѣдатели нижняго Земскаго суда выбираются дворянствомъ чрезъ три года, и представляются Правителю,

მედიონი შეადგინებენ ვერხნის ვესსკას სასამართლო-სა ქვეყნულ უოფასს, ხოლო აღმორჩეულია ესე იქ-ვნენ ანაპურნა ადგილობრავ მცხოვრებნი, ანუ სათ-განნი, რომელიცა ანაპურთ სიასა შინა მის ღებ-ჩინიასასა შაქქორილ არიან, გარნა არა იქნენ იგი-ნი სამსახურისა ანუ თანა-მღებობისა გამო მათსა განწორებულნი სადაჲ.

43.

უქნდას მსაგულ-
ლი და ვესსკას
ისპრავნივი აღმო-
იჩინებენ ანაპურ-
თადან.

ბაღისა-მებრ ლუბერნაის ურჩუქენიისა 66 პუნ-
ცისა, უქნდის მსაგული და ვესსკის ისპრავნივი,
ანუ ვაპიტან-ისპრავნივი აღმორჩევიან ანაპურთადან
ყოველსას ამსა წყლსა შინა ერთ-გვის, და წარადგი-
ნებთან იგინი მმართველისადმი, და უკეთუ აღმორჩეუ-
ლთა მათ ვედა საცხადო ბიწი არა არასრა, მანინ
ლუბერნატორი დამტყვევებს აღმორჩევასა ანაპურ-
თასა.

44.

ვასედატელნი
უქნდის სასამართ-
ლომსანი და ან-
აპურთ ვასედა-

ბაღისა-მებრ ლუბერნიის ურჩუქენიისა 67 პუნ-
ცისა, ვასედატელნი უქნდის სასამართლომსანი და
ანაპურთ ვასედატელნი ნიჟნის ვესსკის სასამართ-

дворянствомъ и и буде за ними нѣтъ явнаго порока, то Губернаторъ подтверждаетъ дворянской выборъ.

45.

О дозволеніи представивъ къ балашированію кандидатовъ. Собранію дворянства, буде выборъ всего дворянства по баламъ продолжителенъ и неудобенъ окажется; тогда дозволяется собранію дворянства представить кандидатовъ, изъ коихъ балашированы.

46.

Собранію дворянскому какъ поступать со предложеніями. Въ случаѣ предложеній дворянству отъ Генерала-Губернатора или Губернатора, собраніе дворянства въ Губерніи беретъ предложенія во уваженіе, и на оныя чинитъ по случаю или пристойныя отвѣты, или соглашенія сходственныхъ какъ узаконеніямъ, такъ и общему добру.

ტყლნი ნიჟნის
 წყმსკვის სასამარ-
 თლოსა ზინა, აღ-
 ზიორჩევან ავნა-
 ურთაგან.

ნების მიცემისათ-
 ვის, რათა წილის
 რაგდებისათვის წა-
 რადენონ ვანდი-
 დატო.

შეკრებულება ავ-
 ნაურთა, ვათარმო-
 იქყეს წინადადუ-
 ბისა თანა.

ლომსანი, აღზიორჩევან ავნაურთაგან ყოველსა
 სამსა წყლსა ზინა ურთავის და წარადგინებინა წმა-
 რთებელისადრი; და უკეთუ აღზიორჩევლთა მათ ვიდა
 საცაჲლო ბჭი არა არიოს, მაშინ ლუბერნატორთ
 დაამტკიცებს აღზიორჩევასა ავნაურთასა.

45.

შეკრებულებასა ავნაურთასა ნება მიეცემის, უკუ-
 თუ აღზიორჩევა ავნაურთა წილის რაგდებისა მებრ გა-
 ნჯრძელყოფულ არს და არა მარჯულად გამოარჩევის, მა-
 შინ ავნაურთ შეკრებილობამან წარადგინონ ვანდი-
 დატნი, რომელთაგანცა იქმნებოდეს წილის რაგდება.

46.

უკეთუ შეხუდეს, რომელთ მიეცესთ ავნაურთა წი-
 ლა დაება ღერეალ-ლუბერნატორთსა ანუ ლუბერნა-
 ტორთსაგან, მაშინ შეკრებულებანი ავნაურთა ლუბე-
 რინასა შინა, მიიღებენ წინა დადებასა მას ვატავის-
 ცერითა და მისთვის ჰეოტენ მიმთხვევისა-მებრ ანუ შე-
 სებაშსა ვასუხსა, ანუ თან გმარობასა შესებაშად ვითარ-
 ცა სკოლოვოლების, უტრეთვე სწოვადომას კუთხო-
 რებისა.

H.

О представленіи общественныхъ нуждъ и пользъ.

Подтвержденіе дозволенія дѣлать представленія и жалобы чрезъ дворянскихъ депутатовъ.

Запрещеніе о дѣланіи положеній въ противность законамъ, и требованій въ нарушеніи узаконеній.

47.

Собранію дворянства дозволяется представить Генералу-Губернатору или Губернатору о своихъ общественныхъ нуждахъ и пользахъ.

48.

Подтверждается собранію дворянства дозволеніе дѣлать представленія и жалобы чрезъ депутатовъ ихъ какъ Сенату, такъ и ИМПЕРАТОРСКОМУ ВЕЛИЧЕСТВУ на основаніи узаконеній.

49.

Собранію дворянства запрещается дѣлать положенія противныя законамъ, или требованія въ нарушеніи узаконеній подъ опасеніемъ за первой случай, (то есть за положенія противныя законамъ) наложенія и взысканія съ собранія нени двести рублей; а за второй случай, (то есть за требованія въ нарушеніи узаконеній) уничтоженія недѣльныхъ требованій, что поручается

47.

წარდგინებასთვის
საზოგადოებასა
საჭიროებასა და
სარეგულირებასა.

შეკრებულებასა აწინაურთაასა ებრძანების, რათა წარ-
უდგინონ ღებრალ-ღებერნატორისა ანუ ღებერნატო-
რისა საზოგადოებასა საჭიროებათა და სარეგულირებათა
თვასათვის.

48.

ღამეტკარებას
ნიგელისა, რათა
ჭეონ წარდგინებანი
და სარეგულირება
ნი აწინაურთ ღე-
რეტკარება-გამო.

ღამეტკარებას აწინაურთ შეკრებულებასა ნების
მიგელს, რათა ჭეონ წარდგინებანი და სარეგულირება
ნი ღებუტატათა თვასთა-გამო ვითარცა სენატისადმი,
ეგრეთვე იმპერატორების დიდებულთ-
ბისადმი საფუძველსა ვეღა სჯულისასა.

49.

ღამეტკარება მისი,
რათა არა რა
ჭეონ დაღებულება
წინაღმდეგ სჯუ-
ლისა, და არა ით-
ხოვონ დარღვევა
სჯულებებისა.

შეკრებულებასა აწინაურთაასა ღამეტკარების ესე, რა-
თა არა რაღებულება დაღებულება წინაღმდეგ სჯუ-
ლისა, და თხოვა სჯულის-ღებებს დარღვევისათვის
შინსა ქვეშე ვარველ მიმთხვევასასა (ესე იგი ოღეს
ჭეონ დაღებულება რაღებულება წინაღმდეგ სჯულისა მიე-
ხადოს შეკრებულებასა მას ვარამად ოცო თუმანი;)
ხოლო მერჯეს მიმთხვევასა შინა (ესე იგი, ოღეს
თხოვონ დარღვევა სჯულის-ღებებისა, მიეცესთა გაა-

бдѣнню и иску губернскихъ Стряпчихъ по силѣ
вшораго предмѣша должноти ихъ.

50.

О домѣ для собра-
нїа дворянства въ
губернскомъ горо-
дѣ.

Собранію дворянства въ каждомъ намѣстни-
чествѣ дозволяется въ губернскомъ городѣ имѣть
домъ для собранїа дворянства той Губернїи.

51.

Дворянство
имѣетъ архиву.

Собранію дворянства каждой Губернїи доз-
воляется въ намѣстничествѣ имѣть архиву.

52.

Дворянство
имѣетъ печать.

Собранію дворянства каждой Губернїи доз-
воляется имѣть печать.

53.

Дворянство
имѣетъ Секретаря.

Собранію дворянства каждой Губернїи доз-
воляется избирать и имѣть своего собственнаго
Секретаря.

ბარაკება უქმისა სათხოვრისა; ხოლო ესენი ერწმუნებან მღვდინებასა ლუბერნიის სტრატონისასა ბალოსა-მებრ მჟორის საცანისა, თანა-მღებობისა მათა.

50.

სახლისათვის აწინაურთ შესავრებლობისა, ლუბერნიის ქალაქსა შინა.

შეკრებულებასა აწინაურთასა ებრძანებას, რათა თათოჯლოსა ნამესტნირესტვისა ლუბერნიას ქალაქსა შინა ჰქონდესთ სახლი, შესავრებელად აწინაურთ მის ლუბერნიისათ.

51.

აწინაურთ აქვსთ წიგნების საცავა სახლი.

შეკრებულებასა თათოჯლოსა ლუბერნიისა აწინაურთასა ებრძანებისთ, რათა ჰქონდესთ ნამესტნირესტვისა შინა წიგნების საცავა სახლი.

52.

აწინაურთ აქვსთ ბეჭელი.

შეკრებულებასა თათოჯლოსა ლუბერნიის აწინაურთასა ებრძანებისთ, რათა ჰქონდესთ ბეჭელი.

53.

აწინაურთ ჰყავსთ მღვანა.

შეკრებულებასა თათოჯლოსა ლუბერნიის აწინაურთასა ებრძანებისთ, რათა ჰყავდესთ მღვანნი საკუთრად.

0.

54.

Дворянство имѣетъ особую казну.

Собранію дворянства каждой Губерніи дозволяется составить особливую казну своими добровольными складками, и оную казну употреблять имъ по общему ихъ согласію.

55.

Личное преступленіе дворянина не взыскивать на дворянствѣ вообще.

Да не взыщется на дворянствѣ вообще личное преступленіе дворянина.

56.

Дворянство въ судѣ защищается Стряпчимъ.

Собраніе дворянства на судѣ да не предстанетъ; но да защищается своимъ Стряпчимъ.

57.

Дворянство не брать подъ стражу.

Собраніе дворянства ни въ какомъ случаѣ не подлежитъ стражѣ.

58.

Какія дѣла принадлежатъ верхнему Земскаго суда.

По силѣ 173 статьи Учрежденій, въ верхній Земскій судъ вносятся по имеладіи на уѣздные Суды, дворянскіе Опекы, и нижніе Земскіе суды, всѣ дѣла, жалобы и шажбы дворянскія и

აწინაურთა აქვესთ
სავეთარა ხაზინა.

შეკრებულებასა თთოველიასა ლუბერნიასა აწინაურ-
თასა ებრძანებისთ, რათა შეადგინონ საკუთარი ხაზი-
ნა, თვასთა კეთილ-მნებებელიობითათა დაღუბითა, და
ხაზინად იგი, იხმარონ მათ საზოგადოებასა თანყმანო-
ბისამებრ.

ჭირად გარდამავ-
ლობა აწინაურისა,
ნუ გარდახედებისთ
საზოგადოდ აწი-
ნაურთა.

55.

და ნუ მოკვითხებისთ და გარდახედებისთ საზოგა-
დოდ აწინაურთა, ერთისა აწინაურისა გარდამავლობა.

56.

აწინაურნი სსსა-
მარტოლასა შინა
დაყოლი ემნებან
სტრაჟისაგან.

შეკრებულება აწინაურთა ნუ წარდგებას სსსამარტოლას
შინა, არამედ დადგოდეს თვასითა სტრაჟინათა.

57.

აწინაურნი არა შე-
იკვარონ ჟარბულის
ქვეყნი.

შეკრებულება აწინაურთა ნურა რაოდლისათვისმე მიმ-
ახვევასა, ნუ მიუყვამის ჟარბულისა ქვეყნი.

58.

ჭითარნი საქმენი
თვას ეყან ვერხ-
ნის ცესსკის სა-
სამარტოლასა.

ბაღისა-მებრ ლუბერნიის უწინვედნიას 173 ჰუნკ-
ტისა, ვერხნის ცემსკის სსსამარტოლასა შინა შე-
ტანებიან: აპკოლგათა უყდის სსსამარტოლასა ცედა,
დვორიანის ოპკვასა ცედა, და ნიურის ცემსკის სა-

на дворянина какъ гражданскія, такъ и уголовныя, дѣла касающіяся до вѣщныѣ, выподѣ, привилегій, завѣщанія до наслѣдства въ имѣнїи и до права наслѣдованія, спорныя о владѣнїи, тяжкія до безчестія и до права Стряпчихъ касающіяся; такожъ и всѣ дѣла разношнцовѣ тѣхъ, кои по правамъ апелляціи на уѣздныя и нижне Земскіе суды непосредственно до верхняго Земскаго суда принадлежатъ.

59.

Учреждается дворянская Опекл.

По силѣ 20 и 209 статей Учрежденїи, при каждомъ уѣздномъ Судѣ учреждается мѣсто подъ названїемъ: дворянская Опекл для дворянскихъ вдовъ и малолѣтнихъ.

60.

О присутствующихъ въ дворянской Опекл.

По силѣ 21 и 210 статей Учрежденїи, въ дворянской опекл предсѣдательствуетъ уѣздной дворян-

სამართლოდაცვითი ზედ; ეროვნული საქმეები და სარევიონო აინაუტრანს და აინაუტრანს ზედ ვითარება სამოქალაქო-ქონი, ეტრეპევი სინსტონისანი, ზეის-საყოფიერი ვინისა და მამულისანი, სარევიონობისანი, ნების მიცემისანი, ანდერძით მემკვიდრეობისანი, საცხოვრებელსა ზედ სამართლის ქონებანი დასამკვიდრებელად, სადა-ობნი სამულოობელობანი მძარენი და უანტარშობნი, და სტრანჯრისად ზეის-საყოფიერი საქმეები, და ამასთანვე ეროვნულ საქმეები სხვა და სხვა ხარისხობუნთა მათ, რომელითა სამართლის ქონებისა-მებრ ამაჟღერადასა ადრებენ უეზდისა და ნიუნიის ზემსვის სასამართლოდაცვითი ზედ: ესე ეროვნული უსამულოდ ვერხნის ზემსვის სასამართლოდაცვითი-ევერან.

59.

დაეწესებინა აინა-
უტრან ოპიკა.

ბაღისა-მებრ ლებერნიის უჩრეველნიის 50. 509. პუნჯისა ეროვნული უეზდის სასამართლოდაცვითი დაეწესებინა ადგილი სახელ-წოდებულთა აინაუტრან ოპიკად, აინაუტრან ქვრეთა და წვრილთა ობოლთათვის.

60.

მსხდლიანეთა ზვის
აინაუტრან ოპიკასა
შინა.

ბაღისა-მებრ ლებერნიის უჩრეველნიის 51 510 პუნჯისა აინაუტრან ოპიკასა შინა ზრეველ მკდრმა-

ской Предводителемъ, и засѣдающъ уѣздный Судья и его Засѣдатели.

61.

Дворянской Опекѣ поручается попеченіе о вдовахъ и сиротахъ и имѣніи и дѣлахъ ихъ. По силѣ 213 статьи Учрежденій, дворянскою Опекѣ поручается попеченіе не токмо о оставшихъ послѣ дворянскихъ родителей малолѣтнихъ сиротахъ и ихъ имѣніи; но и о вдовахъ и ихъ дѣлахъ.

62.

Не выбирать дворянина имѣющаго ниже ста рублей доходу съ деревень, и моложе двадцати пяти лѣтъ. Собранію дворянства запрещается избирать для тѣхъ должностей, кои по силѣ Учрежденій выборомъ наполняются, дворянина, котораго доходъ съ деревень ниже ста рублей составляетъ, и которой моложе двадцати пяти лѣтъ.

63.

Дворянинъ безпомѣшпной голоса не имѣющъ. Въ собраніи дворянства дворянинъ, которой самъ не владѣющъ деревнею, и моложе двадцати пяти лѣтъ, присутствовать можеть; но голоса не имѣющъ.

რეობს, უყვლის აწნაურთა ჰრედეოლიტული და მკლამარეობებ მისთანა უყვლის მსაჯული და მისნა ვასე დატეონი.

61.

აწნაურთა ოპკება ეწმუტებან სხტესტკოთინა ქვითათა, ობოლოთა და სანქნეთა და სანტოვრეობეთათა მათათა.

ბალოსა-მებრ ტებერნაის ურეუტენიის 113 პუნკტისა, აწნაურთ ოპკებასა ეწმუტებთან, არათუ მხოლოდ მზინეველობანი აწნაურთ ქვითათა და ობოლოთანი, არამედ სანქეთა და სანტოვრეობეთათა მათათნათა.

62.

ბე აღმოაჩინებენ აწნაურთსა მას, რომელია ჰქონდეს სოფლისაგან ავანისა შემოსავალითა გარეთა ათას თუნისისა, და არუ იყოს იგი ნაკლებ ოცდა ხუთას წლითა ხნათა.

შეკრებულებასა აწნაურთასა დაკრძალეს აღმოჩნევა თანა-მდებობათა მათათვის, რომელიცა ბალოსა-მებრ ტებერნაის ურეუტენიისა აღაუქმებან აღმოჩნეთათა, აწნაურთსა ესრეთისა, რომელიცა ჰქონდეს სოფლისაგან თვისისა შემოსავალი ნაკლებ ათას თუნისისა, ანუ თვით იყოს იგი ნაკლებ ოცდა ხუთას წლისა ასაკათა.

63.

აწნაურთსა უყვლის და უმამული ოსისა ვამა არა აქვს.

შეკრებულებასა შინა აწნაურთასა, აწნაური რომელიცა თვით არა ჰფლობს სოფელსა და უმგარეეს ოცდა ხუთას წლისა არს, თუმცა მკლამარეობა ბალოსს, გარნა ვამა არა რამე აქვს.

Не служащие и недослужившиеся до Оберъ-Офицерскаго чина въ собраніи дворянства ни сидѣть, ни голоса имѣть, ни выбраны быть не могутъ.

Въ собраніи дворянства быть можетъ дворянинъ, которой вовсе не служилъ, или бывъ въ службѣ до Оберъ-Офицерскаго чина не дошелъ, (хотя бы Оберъ-Офицерской чинъ ему при отставкѣ и былъ данъ); но съ заслуженными сидѣть не долженъ, ни голоса въ собраніи дворянства имѣть не можетъ, ни выбранъ быть способенъ для тѣхъ должностей, кои наполняются выборомъ собранія дворянства.

О исключеніи за явной пороку изъ собранія дворянства.

Собранію дворянства дозволяется исключити изъ собранія дворянства дворянина, которой опроченъ судомъ, или котораго явной и бесчестной порокъ всѣмъ извѣстенъ, хотя бы и судимъ еще не былъ, пока оправдается.

Въ каждой Губерніи сославивш

Возобновляемъ повелѣнія Блаженныя памяти Предковъ НАШИХЪ, изданныя по уничтоженіи

რომელი არა იმ-
სახერხება და არა
ცანთ უმსახურე-
ბაზე ობიექტ-ობა-
რის ხარისხი,
შეკრებულებასა
შინა აწინააღმდეგ
ვერა და პრეზენ-
საცა ცნობა აქვს
და ვერცა აღმოჩენ-
ილთა იქნება.

გამორჩევიანთ-
ვის აწინააღმდეგ
ვრებულებასა ცნობა,
სადაცაღმართი ბიჭ-
სა ვიქვს.

თათრეთისა ღუ-
ბურისა, შინა შე-

64.

შეკრებულებასა შინა აწინააღმდეგ
ვრებულებასა მის, რომელიცა არც სულ არ ე-
სახერხება ანუ ყოფილ-ობის საწინააღმდეგ
ობის ობიექტის ხარისხად არ მასულიყოს (ცნობა
ობის-ობიექტის ხარისხი აწინააღმდეგ
ცნობის) ესე გამოჩენილთა თანა ვერა და პრე-
ზენსაცა, არცა ცნობა აქვს შეკრებულებასა შინა სა-
ცნობისა, და არცა აღმოჩენილთა სახმარ არს თა-
ნადებობათა მათ შინა, რომელიცა იქნებათ აღ-
მოჩენილთა აწინააღმდეგ ვრებულებასათა.

65.

შეკრებულებასა აწინააღმდეგ
ვრებულებასა ეზრებათ, რათა გა-
მორჩევიანთ აწინააღმდეგ ვრებულებასა ცნობა,
რომელიცა ბიჭის ეზრებათ არს სასამართლოდსა ცნობა,
ანუ რომელიცა საცნობად და უპატიოდ ბიჭი ყო-
ველთაღმართსა, ცნობა პრეზენსაცა არა ცნობად
იყოს, ვიდრე ცნობადობად იქნება.

66.

განკარგობთ ბრძანებათა ნეტარ-ხსენებულთა წინა-
პირთა რვეთათა, რომელიცა ცნობადობად იყოს
P.

родословную дворянскую книгу.

(согласномъ съ прошеніемъ о томъ самихъ дворянъ) вѣднаго Государству мѣстничества, и снова повелѣваемъ предбудущимъ родамъ на память во всякой Губерніи сослѣвить дворянскую родословную книгу, въ коей вписать дворянство той Губерніи, дабы доставить каждому благородному дворянскому роду шѣмъ наипаче способіе продолжать свое достоинство и названіе наследственно, въ поколѣніе, непрерывно, непоколебимо и невредимо отъ отца къ сыну, внуку, правнуку и законному потомству, пока Богу угодно продолжилъ наследіе.

67.

О выборѣ съ уѣзда депутата для составленія дворянской родословной книги.

Для составленія въ намѣстничествѣ дворянской родословной книги, дворянство каждаго уѣзда избираетъ по одному депутату чрезъ всякіе три года по баламъ, дабы тѣ депутаты обще съ губернскимъ Предводителемъ дворянства той Губерніи, имѣли попеченіе о дѣйствитель-

ადგინონ აწინაურთ
გვაროვნების წიგ-
ნი.

თანგმად არცათა აწინაურთასა, განსაარსებულად სავ-
ნებულისა საეკლემწაფოადესა მესტნი - რესტრისათვის
(ანუ მოადგილეობისა თვის,) დაახლოდ ვბრძანებთ მია-
მავალთა გვართა-თვის სახსერებულად, ეოველთა ლუ-
ბერნიასა შინა შეადგინონ აწინაურთ გვაროვნების წიგ-
ნი, რომელსა შინადა შთასწირობნ აწინაურნი მის ლუბერ-
ნიასანი, რათა მათეესთ თათოუელთა კეთილ-შობილთა
აწინაურთ გვართა ამათ უდიდესა ღონეჲ განსატრეკო-
ჭელად ღირსებისა მათისა და წოდებისა სამკვიდრებუ-
ლად შთამომავლობისა შინა, და ამასთანვე მოუწივე-
ტელად, შეურყეველად და უცნებელად მამისაგან ძა-
სადმი, ძის ძასადმი და ძის შვილის შვილასადმი და
სკუთლიორისა შთამომავლობისადმი მათისა, ვადრე
ღმისა ენებოლს განვრცობთ მეტკვიდრეთა მათთა.

67.

აღმორჩევად უეზ-
ღასაგან ღვთაებატ-
თა, შედგანებასა
თვის გვაროვნების
წიგნისა.

შედგინებასათვის აწინაურთ გვაროვნებისა წიგნისა
ნამესტნი რესტრისათვისა შინა, აწინაურნი თათოუელთა უე-
ზღისანი, აღმორჩევენ თათოას ღვთაებატსა ეოველთა
სამისა წელთა შინა ერთ-გვის წილითა მადგობთა, რა-
თა ღვთაებატთა მათ საზოგადოდ ლუბერნიას ვრეკო-

номъ составленіи и продолженіи той дворянской родословной книги по данному имъ для того назначенію.

68.

Въ родословную книгу внесши имена дворянъ имѣніемъ въ той Губерніи владѣющихихъ.

Въ дворянскую родословную книгу въ имѣстничествѣ внести имя и прозвание всякаго дворянина въ той Губерніи имѣющаго недвижимымъ владѣющаго, и дворянство свое доказательствами утвердиши могущаго.

69.

Кто не внесетъ въ дворянскую родословную книгу, тотъ не принадлежатъ до обществена дворянскаго той Губерніи.

Буде кто не внесетъ въ дворянскую родословную книгу той Губерніи, тотъ не только не принадлежитъ къ дворянству той Губерніи; но да и не пользуется общими преимуществами дворянства той Губерніи.

70.

О правѣ присутствовать при собраніи дворянства.

Всякой благородной дворянинъ въ томъ имѣстничествѣ, гдѣ внесетъ въ родословную дворянскую книгу, имѣетъ право присутствовать

დიცელთათ- ურთ, ჭქონდეს აწნაურთა თვის მის ლუბერ-
ნიასათა მწრუწველობად, ნამდვილ შედგენებისა და
განგრძობისათვის აწნაურთ გვაროვნების წიგნისა, მი-
ცემულითა მათდა მისათვის დარაგებითა.

68.

გვაროვნებისა
წიგნისა შინა შე-
ცანონ სახელნი
აწნაურთანი საფ-
ხოვრებელით- ურთ
მათათ, რომელია
აქსთ ლუბერნიასა
მის შინა.

აწნაურთ გვაროვნების წიგნისა შინა ნამესტნადის-
ცვისასა, შეცანონ სახელნი და გვარნი უოვლითა
ღებერნიასა მის აწნაურთასანი უძრავათა, საფხოვრე-
ბელიათა მათათა, რომელსადა ჭჷლობენ დამანტე-
ციებელ მარვერებელად აწნაურობისა მათისა.

69.

ვინა არა შეცა-
ნაღო აქნებსა გვა-
როვნებისა წიგნისა
შინა, იცა არა
თვის-ვევის საფო-
ცადლობისა მის
ღებერნიას აწნა-
ურთასა.

ჟგეთუ არავან შეცანილო იყოს აწნაურთ გვარო-
ვნებისა წიგნისა შინა მის ღებერნიასასა, იცა არათუ
სხლოოდ არა თვის-ვევის აწნაურთა მის ღებერნიასათა,
არამედ ნუცა ისრებდოებს სწოცადლობათ აღმაცე-
ბულიებათა მის ღებერნიას აწნაურებისათა.

70.

სამართლის ქონე-
ბისათვის უოვად

ყოველს კეთილ-შობაღოს აწნაურთ ნამესტნი-
ადისცვისა შინა სდა ვინ შეცანილო არს აწნაურთ გვა-
C

по совершеннолѣтїи при собранїи дворянства
той Губернїи.

71.

О жалованной гра-
мотѣ.

Дворянству каждого намѣстничества пове-
ляемъ дать жалованную грамоту за НАШИМЪ
подписанїемъ и съ приложенїемъ государственной
печати, въ которой прописать отъ слова до
слова сїи здѣсь выше и ниже сего прописаннѣя
общественныя и личныя дворянскія преимуще-
ства.

В.

Наставленїе для сочиненїя и продол-
женїя дворянской родословной книги
въ намѣстничествѣ.

72.

О сочиненїи дво-
рянскаго списка

Уѣздный предводителевъ дворянства имѣетъ
сочинить по приложенной формѣ списокъ по алфа-

აწნაურთა შვერებთ-
ლოებასა შინა.

როვნებას წიგნს შინა, აქვს სმათალო სრულის
წილისა ეოჯად და კილომად აწნაურთა შვერებთლოებას
შინა მის ლებერნობას.

71.

ბოძებულისა ღრ-
მატისათვის.

აწნაურთა თათრუკლისა ნამესტნირესტვისთა, უბ-
რბანებთ მისკენ მოწუალოებისა ღრამატანი გელის
მოწერითა რვენიითა და დასმითა საგელმწიფოდასა
ბეჭდისათა, რომელსადა შინა დაიწერებოდნენ ლექ-
სითა ლექსად აქა ვებორე და ქვეორე დაწერილნი სა-
გოგადღობა და ჰირადნა აღმატებულებანა აწნაურთანი.

8.

დარიგება დათხზვისათვის და გან-
გრძელოებისათვის აწნაურთა გვაროვ-
ნების წიგნისა, ნამესტნირესტვისა
შინა.

79.

დათხზვისა თვის
აწნაურთა დავარისა

ჟიქდის ჰრედოდეტელმან აწნაურთამან, დასახვას
აქა დაღებულისა სახისა-მებრ დავთარი, ანბანისა ვე-

убзднымъ Предво-
дителямъ.

випу всѣмъ дворянскимъ родамъ въ томъ уездѣ
имѣніемъ недвижимымъ владѣющимъ, оплщая особо.

1. Кто женатъ и на комъ.

2. Много ли дѣтей мужскаго и женскаго
пола и ихъ имена.

3. Холосишь ли или вдовѣ.

4. Сколько за кѣмъ по послѣдней ревизіи на-
слѣдственныхъ, или купленныхъ, или вновь по-
жалованныхъ, или въ приданые полученныхъ обо-
его пола душъ нынѣ состоишь, и во сколькихъ
селахъ или деревняхъ.

5. Въ уездѣ ли живешь, или въ отлучкѣ.

6. Какого чина.

7. Въ службѣ ли или въ отставкѣ.

ჟეზუს პრედკა-
დიტორისაგან.

და ეთველითა აწნაურთ გვართამ ჟეზუსა მას შინა
უძრავისა საცხოვრებელისა მულობელნი.

1. ვინ ცოცხლიანი არს, და ვინ არის ცოცხლი მისი-
2. რაოდენნი ჰქუანან შვილნი, მამრნი და მდედრნი
და სახელები მათა.
3. უცოლო არის, თუ ქვრივი.
4. რომელსა ახლოსა აღწერისა - მებრ სამკვდ-
რო, ანუ ნასტიკი, ანუ ახლოდ ბოძებული, ანუ მწა-
თვად მოყოლილი ორისავე ნათესავისა უმანი რაოდ-
ენნი სულნი ჰქუანან, და ანუ რამდენსა ღაბსა და
სოფელსა შინა უსახლობენ.
5. უჯეღში სცხოვრებს იგი, თუ განშორებულ
სადამე არს?
6. ვითარო ხარისხი აქვს.
7. სამსახურსა შინა არს, თუ გარდასდგარა?

Форма списка дворянского рода.

Форма списка дворянского рода въ уѣздѣ живущаго.

Имя и прозваніе дворянина въ томъ уѣздѣ и мѣстѣ недвижимымъ владѣющаго, и его дѣла.	Холодствѣ или же наивѣ и на комъ, или вдовѣ.	Много ли дѣтей мужескаго или женскаго пола и ихъ имена и дѣла.	Сколько за нимъ по полѣ или женѣ визити на томъ сѣдлѣ, или купленныя, или вновь пожалованныя, или въ придаче полученные обоимъ душъ или сосношѣ, и во сколькихъ селяхъ или деревняхъ.	Въ уѣздѣ или жонѣ или въ общинѣ.	Какого Бѣ какой чинъ или въ службѣ или въ отставкѣ.

სახე აწნაურთ
კვართ ღაუთრისა.

სახე ღაუთრისა აწნაურთ კვართამ, უყრსა შინა
მცხოვრებთა.

სახელი და კვართ აწ- ნაურისა უყრსა მასშინას- ცხოვრებ- ლითა უძრ- ვი თა, რა- მელსა და ჭელობს, და წელი- წადი მასა.	სა- ანუთა- ლოანი, და ვან არს ცოლი ნისი ნაქვი- კვართს.	რაოდენა ჭეუანან მვიღრი ამირისა და მდგომისა ნათესავის- ნი, სახე- ლები მა- თა, და წი- ლი წადი მათა.	სხლისა აღ- წერისა-მედრ სამკვიდრო, ანუ ნასუი- ღი ანუ ახ- ლად ბოძე- ბული, ანუ მწათვადმო- ქოლილი, არისსავე- თესავისა ქმანი რა- დენა სულ- ნი ჭეუანან, და ანუ რამ- დენსა და ბა- სა და სო- ფლოსა შინა უსახლობს.	უყრსა შინა სც- ხოვრებს იგი აწნა- ნაურთ ანუ სხვა გან საღამე არს წას- რული.	ვითარა ხარისხა აქვს.	რომელსა სასახურ- სა შინა არს სახელი- ბრძვ, ანუ გარდამდგა- რა არის.

74.

Уѣздный Предводитель съ списокъ доставитъ губернскому предводителю.

Уѣздный Предводитель дворянства списокъ таковой за своимъ подписаніемъ доставитъ губернскому Предводителю дворянства того намѣстничества, копію же у себя оставитъ.

75.

Губернской Предводитель съ депутатами составитъ имѣній родословную книгу.

Губернской Предводитель дворянства того намѣстничества обще съ выбранными уѣздными депутатами изъ списковъ уѣздныхъ Предводителей дворянства составитъ дворянскую родословную книгу той Губерніи.

76.

О шести частяхъ родословной книги.

Родословная книга раздѣляется на шесть частей.

77.

Дѣйствительное дворянство.

Въ первую часть родословной книги внесутъ роды дѣйствительнаго дворянства по алфавиту.

ТОЛКОВАНІЕ.

Толкованіе.

Дѣйствительное дворянство не иные суть роды, какъ тѣ, кои отъ НАСЪ Самихъ и другихъ коронованныхъ главъ въ дворянское достоин-

74.

უქმდის პრელო-
დტელი, ღვეთარს
ამის წარუგზავ-
ნის ღუბერნიის
პრელოდტელსა.

უქმდის პრელოდტელი ანაუართა, ესე ვითარსა ღ-
ვითარსა ექლის მოწერთა თვისითა, წარუგზავნის ღუ-
ბერნიის პრელოდტელსა მის ნამესტნიკესტვის ან-
ნაუართასა, და პარსა ღვეთარსისა თითონ შეინახავს.

75.

ღუბერნიის პრე-
ლოდტელი, ღვე-
ტატებათ ურთ, შე-
ადგენენ გვაროვ-
ნებისა წიგნსა.

ღუბერნიის პრელოდტელი მის ნამესტნიკესტვის
ანაუართაჲ, რომელ უქმდითა ადმორჩულოთ ღვე-
ტატებათ თნა, შეადგენს ანაუართ გვაროვნებისა წი-
გნსა, ღვეთრითა მით, რომელი წარმოუდგინა უქ-
მდის ანაუართ პრელოდტელმან.

76.

გვაროვნებისა
ქქსთა ნაწილთა
წიგნთათვის.

გვაროვნების წიგნი განყოფილების ქქს ნაწილად.

77.

ნამდვილი ანაუ-
რება.

პირველსა ნაწილსა შინა გვაროვნებისა წიგნისსა,
შეტანენ გვართა ნამდვილი ანაუართასა ანბანსა ფედა.

გ ა ნ მ ა რ ტ ე ბ ა .

განმარტება.

ნამდვილნი ანაუარტებანი არა სხვანი გვარნი არიან,
ვითარ იგინი, რომელთადა თჳით ჩვენგან და
სხვათა გვარტვირისანთა თავთა მიერ, ანაუარტებთა

ство дипломомъ, гербомъ и печатью пожалованы.

ИЗЪЯСНЕНІЕ.

Изъясненіе.

Но дабы и тѣмъ родамъ оказать справедливость, кои доказательства имѣють на дѣйствительное дворянство до ста лѣтъ; то дозволяемъ и сіи роды вносить въ сію часть.

18.

Военное дворянство.

Во вторую часть родословной книги внесуть роды военного дворянства по алфавиту.

ТОЛКОВАНІЕ.

Толкованіе.

Военное дворянство не иные суть роды, какъ тѣ, о коихъ въ имянномъ указѣ блаженной и вѣчнодостойной памяти Государя Императора ПЕТРА ПЕРВАГО 1721 года Генваря 16 дня узаконено сими словами:

Имянной указъ
1721 года Генваря
10.

Всѣ Оберъ-Офицеры, которые произошли не изъ дворянства, оные и ихъ дѣти и ихъ по-

ღირსება დიპლომითა, ღვრბითა, და ბეჭდითა ჰბრძნებოდა.

გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ა

გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ა.

გორნა, რათა გვართა მათგა ვარკვენოთ ჭეშმარიტება, რომელითაგა საბუთა დამამტკიცებელი ნამდვილი აზნაურობისა მათისა აქვსთ ასწლოამდე; მათვისდა ვებრძანებთ, რათა ესე გვარნიცა შეიტანონ ჰირველის ნაწილს შინა გვაროვნების წიგნისას.

50.

ს ა მ ხ ე დ რ ი ა ა მ ნ ა უ რ ე ბ ა.

მეორესა ნაწილსა შინა გვაროვნებისა წიგნისსა, შეიტანებთან გვარნი სამხედროთა აზნაურთაანა ანბანისა ვედა.

გ ა ნ მ ა რ ტ ე ბ ა.

გ ა ნ მ ა რ ტ ე ბ ა.

სამხედრო აზნაურება არა სხვაჲ გვარი არს ვითარ იგი, რომელითათვისდა სხელ-ღობრივისა უქაფს შინა საუკუნოდ ნეტარ-სხსოვარის ელმწიფე იმპერატორისა ჰეცრე ჰირველისასა 1721 წელსა და იანვრის 16 სკაულოვად არს სატყუთა ამით.

ს ა ხ ე ლ დ ბ რ ი ვ ი უ ქ ა ნ ა 1721 წ ე ლ ს ა ი ა ნ ვ რ ი ს 16.

ყოველნი ობერ-ოფიცარნი, რომელინიცა წარმოამდგარ ართან არა აზნაურთაგან, იგინა და შეიღონა

помки сунь дворяне, и надлежитъ имъ дать патенты на дворянство.

19.

Осьмикласное дворянство.

Въ преднюю часть родословной книги внесутъ роды осьмикласнаго дворянства по алфавиту.

ТОЛКОВАНІЕ.

Толкованіе.

Осьмикласное дворянство не иные суть роды, какъ тѣ, о коихъ въ табели о рангахъ блаженной и вѣчнодостойной памяти Государя Императора ПЕТРА ПЕРВАГО 1722 года Генваря 24 дня въ 11 пунктѣ узаконено сими словами:

Табель о рангахъ 1722 года Генваря 24 дня, пунктъ 11.

Всѣ служившии Россійскіе или чужестранные, которые осьми первыхъ ранговъ находящися или дѣйствишельно были, имѣютъ оныхъ законныя дѣти и потомки въ вѣчныя времена лучшему старшему дворянству во всякихъ достоинствахъ и авантажахъ равно почтены быть, хотя бы они и низкой породы были, и прежде отъ короно-

მათნი და შთამომავლობანი მათნი არიან აწნაურნი,
და სათანადო არს მისცეთ მათ ჰატენცნი აწნაურ-
ბისანი.

79.

მერვეს ვლასის
აწნაურება.

მესამესა ნაწილსა შინა გვაროვნებისა წიგნისას
შეჯანონ გვარა მერვეს ვლასის აწნაურებას ანბა-
ნასა ველა.

გ ა ნ მ ა რ ტ ე ბ ა .

განმარტება.

მერვეს ვლასის აწნაურებანი არა სხვა გვარნი არ-
იან ვათარ იგინი, რომელთათვისცა ტაბელსა შინა
ჩანდლათვის საუკუნოდ სანატრელ სახსოვარსა ჟელ-
მწიფე იმპერატორისა **ჰეგრე პირველისა** **გან**
1722 წელსა იანვრის **24 11** ჰუნტესა შინა სჰულთვილ
არს სიტყვითა ამით:

ტაბელი ჩანლთა
თვას 1722 წელსა
იანვრის 24 11
ჰუნტესა შინა.

ყოველნი მოსამსახურენი რუსეთისა და უცხო-
ნობისანა, რომელნიცა რკათა პირველთა ჩანლთა ში-
ნა იმყოფებან, ანუ ნამდელი ყოფილან, და ჰყავსთ
მათ სჰულთაიენი შვილნი და შთამომავლობანი, ესენი
საუკუნოდ ყოველს ყანსა შინა უკეთესასა და უპირველ-
ესას აწნაურებისა თანა-სწორ ღირსებთა და სარგებლო-
ფ.

ванныхъ главъ никогда въ дворянское достоинство произведены или гербомъ снабдены не были.

80.

Иностранные роды.

Въ четвертую часть родословной книги внесуть всѣ иностранные роды по алфавиту.

Т О Л К О В А Н І Е.

Толкованіе.

Иностранные роды не иные суть, какъ тѣ, кои въ Россійское подданство вступили, и о коихъ упомянуто въ указѣхъ 195 года, о пополненіи разрядной родословной книги, повелѣвая члюбъ таковыя царскіе владѣльные, княжескіе и иные выѣзжіе чешные роды вносить въ особую часть родословной книги.

81.

Типулами отличные роды.

Въ пятую часть родословной книги внесуть типулами отличные роды по алфавиту.

ბითა შესაძლებელი იქნენ, ცნათუ ივანი მღაბლოს კვა-
რისაგან იყვნენ, ანუ პირველთა კვირკვიროსანთა თა-
თაგან აწინაჴრებთსა ღირსებასა შინა არა შესრულ
იყვნენ და არცა ჰბოძებოდესთ მადგან ღერბი.

80.

ჟუცხოს მხრის
კვარია.

მეოთხესა ნაწილსა შინა კვაროვნებისა წიგნისას
შეატანებოდნენ ჟუცხოს მხრის კვარნი ანბანას ველა.

კ ა ნ მ ა რ ტ ე ბ ა .

განმარტება.

ჟუცხოს მხრის კვარნი არა სხვანი არიან ვითარ
ივანი, რომელნიცა რუსეთის უმობასა ქვეშე შემო-
სრულთან და რომელთათვის სხენებულ არს უკანა შინა
195 წლისსა აღესებისათვის რომელიაღნის კვაროვნე-
ბის წიგნისა ბრძანებულ არს, რათა ესე ვითარნი
სამეუროთა მულობელთა, თავადთა და სხვათა მოს-
რულთა პატრონსანთა კვართა შეატანდნენ საკუთარსა
ნაწილსა შინა კვაროვნებისა წიგნისას.

81.

ტრატულითა აღმა-
ტებულნი კვარ-
ნი.

მესუთესა ნაწილსა შინა კვაროვნებისა წიგნისას,
შეატანებთან ტრატულითა აღმატებულნი კვარნი ანბა-
ნას ველა.

ТОЛКОВАНИЕ.

Толкованіе.

Титулами отличные роды не иные суть, какъ шѣ, коимъ присвоено, или наследственно, или по соизволенію коронованной главы названіе или княжеское, или графское, или баронское, или иное.

82.

Древнее дворянство.

Въ шестую часть родословной книги внесуть древніе благородные дворянскіе роды по алфавиту.

ТОЛКОВАНИЕ.

Толкованіе.

Древніе благородные не иные суть, какъ шѣ роды, коихъ доказательства дворянскаго достоинства за сто лѣтъ и выше возходятъ; благородное же ихъ начало покрыто неизвѣстностію.

83.

Запрещеніе о внесеніи въ родословную книгу рода безъ доказатель-

Губернской Предводитель дворянства и уѣздные дворянскіе депутаты да не внесуть въ родословную книгу той Губерніи родъ; буде не